

Ломиголівка
Букварик

Написав
Роман Офіцинський

Присвячую дружині,
яка поряд
стільки років поспіль!
Рекорд.
До сих пір
найдовше я навчався
лише в обох школах –
середній та вищій.
Причому
в жодному класі та на курсі
не залишався повторно.
Не всякому щастить...
На розум.
На гроші.

Роман
ОФІЦИНСЬКИЙ

ЛОМИ- ГОЛІВКА

*Букварик політичних іроній
у поновленому жанрі
квазіутопічного
псевдороману
із післясучасного узбіччя*

Ужгород
Видавництво «Гражда»
2015

ББК 84(4УКР-43АК)

О 91

У букварику політичних іроній на дотик відчутне пошукування нових естетичних вимірів. Це блага спроба незухвалої та нементорської відповіді на сучасні морально-етичні запити діяльного громадянина дітородного віку, котрий пост'ядерний і безкольчужний патріотизм усмоктав із молоком Альма-матері. Літрами.

Зрештою, цей твір – про яскравий епізод того набутку, яким, сподіваємось, запам'ятаємося у вирі світової історії, у купелі доброчестя. Глуздом? Пораненим. Що одужує.

ISBN 978-966-176-110-9

© Роман Офіцинський, 2015
© Видавництво «Гражда», 2015

ЗАПРОСИНИ

Дорогі
шанувальники краси!

Не одне десятиліття місяць травень у затишному центральносхідноєвропейському місті сільського типу самостверджується білими і рожевими свічками каштанів на Київській набережній.

Небавом, у перших днях червня, набережна навпроти – Незалежності – зачаровує духмяно-літнім ароматом липової алеї. І тільки обміліла кам'яниста змієподібна річечка залишається млявою, незворушною...

У безвітрі ледь чутно розпачливий лемент плямистих хворобливо-жовтих покручів – побитого мільдю зеленого каштанового листа. Без хабарів судить некорумпований час: поглинаючи нетривке, вивищує вартості непроминуці.

Не скажу, що "Ломиголівка" – суперфеноменальна літературна імпреза. Не хочу лукавити. Але переконаний, що це – річ потрібна, уповні відповідає духові модерного часу. Ви згодні зі мною?

Оцей букварик можете самі дописувати скільки завгодно, безконечно доповнюючи і шліфуючи історійки, що осіннім листям шарудять під ногами на життєвих бруківках, пляях, чорторіях... І зашифрувати так, аби вимучити загал, який візьметься коли-небудь розгадувати фрагменти оповідок. Замість хрестиківок.

Наша доба не заслуговує бути мереживом, вигачкуваним лише авгурами андеграунду, анорексії та шароварного кітчу. Тому що ми – усвідомлена частка галактичної спільноти, де химеричні феєрії гармонійно супроводжують і трудові будні, і хвилини дозвілля, і парниково-льодяні нашестя.

Поясню. Оскільки заплямовані плаття з адамашки довгенько зберігаються в холодильниках, космополітична свита продукує темники у латаній-перелатаній свитині. І за дорученням вітчима нації грається в піжмурки з батьком маленьких українців. Владу треба любити, навіть якщо вона фригідна. Владу треба любити, поки її не кастрували євнухи-люстратори.

Недошкульні жарти, пустотливо розсипані у книжці безглуздо-комічними пригорщами, нагадують розвішену гірлянду сліпучих усмішок. За соковитий дотеп політично невинного гумору рідко який запеклий супостат-наклепник притягне до суду.

Тільки-но за всеспопеляючим велінням сліпої Феміди закаламбурять у буцегарню, вдячно життєва грань зблисне пригодницьким змістом: привільно досхочу зігрітись веселощами кумедних вигадок, коли, всупереч правилу, не тяжіє острах скрутити в'язи, перечепившись за суфлерську будку грошовитого глашатая новітніх реформа-

торських утіх вершків нації – інгредієнтів трансформаційного коктейлю.

Як неординарно потішитись, у букварику політичних іроній на дотик відчутне пошукування нових естетичних вимірів. Це блага спроба незухвалої та нементорської відповіді на сучасні морально-етичні запити діяльного громадянина дітородного віку, котрий пост'ядерний і безкольчужний патріотизм усмоктав із молоком Альма-матері. Літрами.

Зрештою, цей твір – про яскравий епізод того набутку, яким, сподіваюся, запам'ятаємось у вирі світової історії, у купелі доброчестя. Глуздом? Пораненим. Що одужує.

Успіхів! І хочеться вірити... Запам'ятаємось! Аби потім було що розповісти онукам, а ті перекажуть правнукам, неяловим, несопливим, невдержимим.

Аа

УВІКОВІЧЕНИЙ СПРОТИВ

Унаближеній до битих центральних доріг приватній кам'яниці господар мистецької колонії увіковічноє спротив. У глині, камені, металі... У чарці та в душах наших. З оптимізмом, але без ілюзій. "Скільки того життя, скільки тої любови, щоб акуратненько краяти її ножиком на сніданок і вечерю!" Задушевно й красно так, що на одинці поплакати хочеться і, маніжачись у ліжечку під сон грядущий, затягнути про гуцулку Ксеню.

Колись за добру ціну продавалися злободенні сентенції любомудрів. На котурнах і торгах виступало чимало колоритних особистостей. Не завше серед них щастило знайти митця. У попередню добу він з'являвся щораз у нелегкий час. Часто траплялося, "нотами протесту" його пробували заперечити і викреслити. Трохи незвичне

Не хвилюйтесь, що іронії позначено англо-франко-німецькою латиникою. Хоча б цим (як у букварику не знайдеться іншого і під лупою) підтверджується воістину європейський вибір авторових рефлексій. Адже у тій частинці Європи, куди прошкує автор з усіма співвітчизниками, панує латинська абетка. Камінь спотикання не в ній, а в тому, що крокуємо по-європейськи вже третє десятиліття. Як повірити у Мойсея, то залишилось років зо двадцять помучитись. І море поруч – Чорне. І пісок. І військо стріляє навздогін. У повітря. Та не холостими...

сьогодення плодюче на кадри попідтинню, усеціло зітка-не з тоталітарних рецидивів... Як під непорочну українську зиму потекли пшеничні ріки бразильськими і російськими руслами, чекай голодного літа і цапа-відбувайла в ролі чорного від вугільної пилуги прем'єра.

На противагу різного роду хулителям і погромникам хотілося б виговоритись не про безпосередньо здобутки крамольної мислі, а про антураж, середовище і часові прикмети, що, мабуть, якнайкраще підкреслять значимість відсутності магічної постаті небогемного творця вільного слова. Мовляв, тобі розказано все. Тепер можеш смакувати, тішитись чи виснувати правильні рішення хоча б для себе. Але не вголос. Горло заангінило від пива з холодильної камери супермаркету.

Параграф А'. Нетотожність біографій

У ті недалекі для пам'яті роки кожен вибирав і торував шлях, по-своєму жадібно припадаючи до мінливого джерела духовних цінностей.

Комусь ближчою здавалася поліційна стежа молодого комуніста з хорошими перспективами кар'єрного баскака чи сатрапа, себто управлінця з певним підтекстом.

Хтось, зарано осипаний золотом і брильєнтами, упав у містику з маразмом упереміш.

З тим доля пожартувала, вдягнувши його в шинельку з чужого плеча і скасувавши плату за прокат народного авто "Мерседеса". З німецького міха витрусився дармовий конфіскаат.

Та вродилося чимало таких, кого неможливо було заворожити ні характерним блиском очей, ні блиском начищених топанок. Ані тоді, ані сьогодні чи в якийсь день прийдешній.

Довкола валяються уламками – як естафета поколінь – прадавні викрутаси лакейства і блазнювання... А ми?

Правдою жили на світі, всім її, сердешну, сипали у вічі, мов пісок. Поводились обачно, бо таки ні разу не чули у голові джмеликів. Навіть у травмопункті, коли накладали скобу на розсічення шкіри на маківці. Суха гілляка пере-стріла у парку, що під ротарійською охороною.

Між іншим, осьдечки замість недорогої брили справили оголений чорнобильський монумент із кольорових металів. Був би натуральних розмірів, якби не чоловіча прикраса в мініатюрі. Кастрат чи ангел?

Хоч гарнесенька, схожа на свіжий зефір медсестра автоматично видала лікарняний, але цього замало для строгої мерії, щоби дозволила вилити стелу або дощечку в пам'ять про пролиту кров не останньої в місті людини.

Зрештою, таких поранених тої доби в акурат набиралося тридцять один. Ну, як усі ринуть увіковічувати свої криваві пригоди шедеврами монументальної скульптури. І митцям геніальним зайвий клопіт по неблизьких ливарнях шастати.

Ті справжні люди, чиї імена висікли на табличках для таксистів і листонош, піддавали себе тортурам професійного гарту. Їм було байдуже до могутніх і величавих пірамід – довічне поклоніння столичних і містечкових чинуш. Якось несподівано піраміди повторили долю айсбергів, отих крижин-примар, що не змогли перехитрити еква-тор.

Шкода флюгерів осиротілих. Не тому, що дуже бен-тежить їхнє сирітство, а тому, що, на жаль, вони залиши-лися серед нас. У тій же іпостасі... Без живої пам'яті про біль від батого на власному обличчі.

Бере досада за недоскульптурені квадратні метри, які натщесерце, без користі, без корупційної вигоди про-даються під бутики й автозаправки. Пересічні соціально захищені міщани кайфують у царських палатах законно, заляпані по вуха перемитом зброї. Плюсує, множить по-служний напівофіціоз жовта преса.

Параграф А². Битва гігантів

її не відбулося. Очікуваного суперника забракували судді після попереднього зважування. Є бажання, а нема ваги... В інформаційно-психологічних війнах, якщо вчасно не зупинитись (і бувалому фронтовику, і новобранцю), майже стовідсотково гарантовано запаморочливий путівець до фахівця в галузі стаціонарної психіатрії чи легких нервових захворювань.

Ступінь ризику залежить від стилю мислі. У кого як: колгоспно-єфрейторський чи єфрейторсько-розпайований.

Постріл хворого на сухоти сербського студента Гаврила Принципа примусив австрійського студента-невдахи, що вивчав мистецтво, негайно завербуватися до німецької армії. В окопах Західного фронту полковим зв'язківцем Адольф Гітлер провів чотири роки, де й зародилась у нього, єфрейтора, обітниця помститись.

І небавом знайшла відлуння в мільйонах сердець. Однак його правнук поганий, куцохвостий вожак зграї "безбашенних" у першому-ліпшому, другому-негіршому чи непершому-й-недругому сіті промахнувся. Бідний Йорик, я теж його знав.

Міліція не підсобила. Засапані німецькі вівчарки не змогли прочитати сценарію. Замість них начиння до вибухівки виявив на міській окраїні наступного після комунальних виборів ранку прихильний до вільної преси партайгеносе.

Управління у справах захисту споживачів без зволікань пролонгувало життєву силу смертоносної знахідки. Не пасла задніх і харчова лабораторія Центру стандартизації, метрології та сертифікації. Характерний почерк на ще не згаяних термінах придатності натякав на щупальця опозиції.

Чим пильніше вдивлятися, тим швидше (і без стократного бінокля) збільшуватиметься соломинка в чужому оці, приймальній, мас-медіа, що поміж наближеними не впізнати й самого імператора.

Ще одна хиба – співчуваючі інтелектуалам згуртовані авралом і компанійщиною, а хотілося б розумом чи хоча б його крихтою у вигляді мізерної клепки. Подівся десь сертифікат відповідності.

І це не об'єктивні труднощі, а вже вузько персоніфіковані. Уособлення, персоніфікованість – найтяжча з усіх перепон.

Вб

МРІЯ ПРО МІКРОФОН

Притча 1

Очі спалахнули вогниками одержимості. Емоцій, пристрастей не стримати. Наче крізь сон, навпомацки прориваюсь до мікрофона. Я теж умію красиво говорити. О, як люблю оплески і зачаровані блискітки з-під вій, що ... на етикетці кожної одиниці споживчої тари.

Я герой. Я наблизив, я зблизив, я поєднав із народом владу. Тепер нема такого стільця на чотирьох ніжках, де б не міг сісти кожен бажаючий, котрому забракло духу в черзі до диплома чи довідки про освіту.

Почуваюся на сьомому небі. Жадібно стискаю мікрофон. І голосові зв'язки мої, підсилені динаміком, шаблею розтинають повітря то піднесено-грізним клекотом, то величавим плином умиротвореної думки... Владолюбність розпласталась в оргазмі. Як перша вчителька... гри на моєму тромбоні. Не я винний, а масні губи біля кусня сала.

З наближенням наростаючого гомону трудового ранку розвіялося листя лаврове. Непомітно спала мантия патлатого месії та його підстрижених віщунів.

У червоних променях сонця стою беззахисний та голый, як і мільярди таких же дітей природи, зорганізованих у цивілізації, зниклі та існуючі, спадкоємні та грозовим вітром принесені. Простір застелено темінню прожитих років. Щось заважає поступу несміливих промінців ново-рожденного дня.

...Найвідомішу жінку – Джоконду – пожадливім землянам подарував п'ятдесятип'ятилітній шульга і гомосексуаліст, живучи з компаньйоном-паразитом у постійному страху за можливе переслідування. Спокутав сторицею. По-богемному. Розмашисто.

Мікрофон знітився, зафальшивив. Лякливо випав з рук. Найближчий пішохід розтоптав його, вичавивши передостанній зойк.

Приглушений далеким чужинецьким гоном, кволий голос убогого потіпахи заходився лікувати мене сумнівом. Наближалось прозріння...

Завдяки обіцянкам синоптиків зранку задощило. Свій неспокій заплакане небо заховало за хмарну сизь. Напрочуд манливими видавалися знизу маєстатичні шахти з темно-сірого хмаровиння.

Сидів у теплі і цмулив собі винце, домашній кріпачок. Хвилями насувалися Божі помисли. У поліетиленовому пакеті знов забряжчали порожні пляшки. Пора. "Склотара" вже пообідала.

Заспівали осанну неквапливі вітри, випрошуючи манни небесної. Тріснули премудрі конструкції хмар по швах.

Запахло руїною. Ударив град боляче дрібною шрапнелю. Хтось знову самотньо розправив плечі під залпами. Виподиться – і годі розрізнити у вицвілих білих уламках засохлу кров розбитих сердець.

Спробуй вберегти первісну думку, коли вигідно збитись на манівці. Капуста, огірки, помідори, перець... Адмінресурсом здешевили хліб з борошна другого гатунку на п'ять копійок. Бензин теж водою розбавляють для пониження цінової статистики. Війна з лісовою і базарними мафіями у розпалі.

У міському шпиталі контужених годують тричі вдень за спонсорські гроші, надіслані колумбійськими побратимами з найближчого офшору. Цитрини з Іспанії, банани з Гондурасу. Чухайся! Куди хочеш...

Галицькі наркобарони все 'дно запхали колумбійців за пояс: плекають мак поміж квасолею і горохом на присадибних городах, у Західному Бузі тіпають коноплі... Супутник штампує шпигунські фото для ЦРУ й ОДА, котра найближче до АПУ*. Виправний дисциплінарний моніторинг.

Притча 2

Коли робляться великі справи людьми з масштабними інтелектуальними й організаційними здібностями, завжди знаходяться малокаліберні герострати. Річ у диспозиції, що неодмінно засновується на цілком очевидних орієнтирах і наклепах донощиків. Вони, у свою чергу, легко просвічуються радарями, спонукають до словесної реакції з приводу успіху чи невдачі будь-кого: суперника або однодумця.

Ось, приміром, цей замизганий п'яничка, що підробляє неодмінним секретарем у губернаторському фан-

* Центральне розвідувальне управління (США), обласна державна адміністрація, адміністрація президента України

клубі. Завидки беруть: він мудрішає не рік за роком, а за якусь годину-дві після зміни варті. І разом із щоразу новішим адміністратором кидається в бій проти мафії, що, виявляється, звила гніздечко під крилом экс-шефа.

Сякий-такий срібняк еластично розтягує його еволюційну спіраль від фана-фанатика до кілера-трунаря. Як відрахуєте всі тридцять – з улесливим "стуком" вірної собаки носитеме на узгодження гранки і полоси. До переможного висидить у приймальній, загладжуючи попередню не дуже подячну писанину. Вводили в оману, оце прозрів з учорашнього указу президента.

Заздрісників ніколи не бракувало. Відверте, гучне, вишукане демонстрування замовленої неприязні відмічено "пташечкою" на візитці симпатичних публіцистів в переліку послуг за подвійним тарифом. До речі, як і на мітинговість, ціни на мілітарні стереотипи поновлюються щодень.

В офіційних рупорах вабить передозування еквілібристики. Інший бік медалі – невгасимий нарцисизм в оточенні ворогів народу. Тут конструктиву неміло і світлячок не світить наприкінці тунелю. Кортить усамітнитись елегантно. З простою селянською дівчиною з рум'янцем à la "кров з молоком", котра, подаючи вечерю, не трендітиме про Клода Моне, Зигмунта Фройда, Атлантиду й Антарктиду.

Лячність і переляк від перспективи програти, не дочекавшись пенсії, розбалансовує рейтинг різних частин тіла. Потенціал вичерпується. Хвилює надзвичайно рання втома.

Розв'язання вузлів негараздів просувається кепсько. І непокоїть аденома. Мені няньо віжки довірив, а вони, базіки, не слухаються. Збурили пишуче вороння двовладдям.

Задушевне піклування про підвалини правдивої діловитості спроможне викликати поблажливість. Навряд чи порятує газетно-телевізійна дискусія, що повинна завершитись науково-практичною конференцією.

Жаль часу для підготовки ґрунтовних доповідей. Ще більше шкода запрошених на фуршет піднімати келихи

за здоров'я. Опісля вони не пропустять миті похизуватися – пили не за господарів. Що поробиш, коли гості не ті, виховання не те.

Притча 3

Викликає авангардове схвалення граціозна з'ява вечірніх суконь на сінокісних угіддях. Під час курортних ваканцій інстинкт прокидається – у ліс тягне. Добрий вовкодав (не обов'язково з породистих) ще жодному легітимному меру не завадив. Не відбиватися ж від жителів заточкою, обороняючи свою цноту – невинну честь і відсутню гідність.

А тих понівечених автівок все одно замало, щоби замінити Герою України гіпс на бронзу. Посмертно. Скільки б не рахували бюджетну копійку до копійки, якраз на фарбу, на "бронзовий" марафет. Або на шістдесят тонн позабюджетних брил на проміжному контрольно-пропускному пункті до вдруге віднайденої "другої батьківщини".

Можна по-різному оцінювати моральні та ділові риси, вишукуючи прагматичні нотки чи меркантильний інтерес. Однак нікому не під силу заперечити надзвичайну шляхетність, притягальну силу політичного феномена – дзеркального відображення емоційно-духовних стремлінь, життєвих стежин, що органічно вписуються в історичну долю.

Аби-но підтвердити всенародне довір'я повторно. Шанси на краще влаштовану долю зростуть. Не у всіх. Не кожному посіпаці перепаде дармове помешкання у "панельці". Тому диких істот окремішньо захищено законом у межах населених пунктів. Не перших і не останніх поблизу стовпа у самісінькому центрі Європи, якщо вірити мапі підсліпуватого Птолемея.

Перемоги в гострій конкурентній боротьбі – вже зроблено чимало. Далі, звичайно, до ряду проблемних питань або руки не дійдуть, або підхід виявиться неадекватним.

Так завжди буває, бо в нетрищах виконавчої вертикалі не існує ні ідеальних людей, ні ідеальних ситуацій.

Звідки така переконаність? Її засновано на підсумках попередніх схвалень – лаконічного викладу прагнень мільйонів. Доленосне навантаження тих голосів величезне не лише надзвуковою потужністю. Досі той заблуканий поклик відлунює десь у пустелі, маніжить у дюнах древніх ностальгій. А може, у джунглях процвітання?

С с

Я не я

Придбав посаду хлібну, телефони гербові. Поремонтував кабінет під "євро". Сиди собі, пий каву-чай з рук юної секретарки. Не слід без потреби гнутися в дугу перед великим цабе.

Нема професіонального статусу? Не страшно. Навіть, як звільняють, а хтось пише книжки, узагальнює досвід. Досить і самовизнання. З ним легко поводитися. Вільно і під прес поставити, і дмухнути необачно, щоби злетіло в небо. Весь світ видно!

Спочатку новоспечений начальничок сприймається поблажливо, з іронією. Потім тяжко дочекатись... У штабах зразу тепло, коли по-доброму гаркне у гучномовець на виховному селекторі: "Ноги поперебиваю, голови повідриваю бунтарям, опортуністам, картярям-кадрови-

кам!". Заманить у мишоловку, де металева скоба уперіщить їх по зашийках.

Отак без жалю за згаяним частенько і фінішують батьківські збори.

Занехавши обідню перерву, спітніла держбезпека наживає гастрит, виявляючи тих, хто не задоволений діючою владою, а оперативники міліцейських УБОЗ і УДСБЕЗ* – тих, хто задоволений, грошовитих. Вертаючись із почастілих відряджень додому, вони не натішаються сімейною ідилією: ножі – погострені, крани – полагождені, дружини – вагітні...

На світанку цивілізації нечисленні люди жили на африканському континенті єдиною сім'єю. Радянський Союз нахилив уцілілих громадян до першопочатку, бо його керівники не просунулись далі класу, де оповідалося про первісну історію.

Сивочолим людством придумано всього-навсього три удари молотком: кистьовий, ліктьовий і найсильніший – плечовий. Вряди-годи пригодиться й уміння тримати зубилице не пальцями, а в кулаці, щоб не виприснуло від молоткового цілунку.

Буває, влучить по пальчику або щиколотках. Народна медицина радить подорожник прикладати, а не згадувати безтурботне раювання в маминому лоні.

Добре професіоналам. Жонглюють термінами, ніби на кухні ножем і виделкою. Повсякчас у них є ціль. Мусять знати щось подеколи досконало. Відповідають за щось іноді душевно...

Внаслідок реформ у регіоні тутешні кури знесли сто тридцять мільйонів яєць, що на три відсотка вище минулорічного показника. Перестарались несучки. Не всі й дожили до переможного дня статистичної звітності. Чом роздали нагороди уцілілим півням?! Чи не вони нагнали

* Управління по боротьбі з організованою злочинністю, управління державної служби по боротьбі з економічною злочинністю

хвилю одностатевих шлюбів на Європу і Америку? Чи не проти них зворохобився Ватикан?

Люблю розмовляти з розумними людьми – із самим собою. Стінам, що мають вуха, привіт палкий та полум'яний. Обґрунтувати моральний порив – посипати голову попелом у мислі.

Життя сповнене драматизму і колізій. З усіх відносин і стосунків, як допіру не винесли вперед ногами, найгарніше на прогулянку виходити з гордо піднятою головою. А безпечніше – з розкритою парасолею. Притому – по коліна в молоці, по пас у сирі, а по шию в маслі.

Не все пити кров, нагріту до 36°C, невгамовним вінкам терновим. Карколомні маршрути при нагоді встеляють також айстри шовкові та проліски ранні. Лелійте. Не цурайтесь. Коли у серці золота відвертість і залізо духу, фортечні мури незаміцні для наглого приступу, довготривалої облоги.

Розвалюху продайте шматками геть чисто, вдовільнившись сувеніром із двох цеглин. Вони допоможуть вам добути у містечку славу справдешнього годинникаря і вихователя музичних талантів. Двома цеглинами легко перетворити поганого танцюриста в голосистого співака.

Із тупика адмінбудинку виходять самотужки і рутинно, обходяться без дорожніх знаків і високоосвічених учителів в уніформі пенітенціарного конвою. Без сумніву, хотілося, аби хтось присвічував ліхтариком, тверезим оком зиркаючи на компас.

Ні, то ні. Кумова хата горіла, а моя тітка руки нагріла – от ми й родичі. Тільки не сідайте мені на хвіст, бо вогняний вічно. Живі організми у шкідливому середовищі набувають нових форм імунітету.

Після тривалих роздумів зважитись на чуйність і доброту – воістину немеркнуча грань блискучого подвигу. Із цим багажем цупкі штани науки далі протирати не видно сенсу. Не в змозі вирішувати світоглядні тупики, котрі постають безперервно? Знайдеться сексапільна розрада.

"Дякую всім, хто допомагав, а надто тобі, Нільсе", – навів ошелешила незаміжня шведська дівчина, коли хрестили її дитину...

Направду найтрудніший та найдорожчий коїтус – перший післявесільний. Як-но весілля поглинуло пачки грубих грошей, двозначні загадки з еротичним підтекстом стають улюбленим репертуаром як підтоптаних чоловіків, так і літніх жінок.

Рідня, друзі, сусіди, випадкові свідки роблять ставки. Усяк прагне на молодятах зірвати джек-пот. В інтелектуальній ізоляції чи панію до міста везти, чи гній на поле – однаково слугі.

Біля красивих жінок не живеться довго, чого завжди бажають на сміх. У красивих жінок не питають про вік і національність, а Конституційний Суд у них, чадолюбивих, дозволив проживати без прописки. Після таких утішних звісток не зашкодить тримати руку на... пульсі часу.

Dd

**Людина
сумнівних компромісів**

Не ображайтесь, коли, поважаючи вашу бездоганно чисту репутацію і ваші високі моральні якості, запропонують замовити хоругву і хрест для увіковічення. Відправлять молебні. З чистими намірами...

Наділений добрим тенором, поетичним даром і мистецтвом композиції, чернець Лютер хотів, щоб усі поділяли його втіху від церковного співу. Та не тим запам'ятався "вітенберзький соловейко"...

Є такий вид активного відпочинку, як спересердя погомоніти у неупереджено підбраному колі "опущених". Оцей засмальцьований сленговий новотвір нещедрої мовної палітри залюблених у державну владу незугарно приховати принагідним розтлумаченням підцензурної лексики. Незмінними супутниками їм служать аж кілька губних гармошок китайського виробництва.

Чи однаково всі фанати рекомендованого дозвілля? Буває, що мотиваційна досконалість досягається через непризабуту підгонку під стереотип. Той, хто не уміщається (виняток), спричиняє винятково шалений дискомфорт, примушує режисуру ковтати пігулки від передозування тиску при різко пониженій розумовій гнучкості.

Тут один вихід, один шлях правильний – явка з повинною – запопадливо одягти безкоштовну роботу старенької буцегарні безстрашного катування заскорузлим самоаналізом. Бажано у вільній від економіки зоні, де прикручують колеса на непідвладних митниці легковиках високоповажного модельного ряду.

Свіжі деструктивні новини у бізнесовому практикуванні збагачують нетривіальний досвід. Затійник (шоумен) ладен прогнутись і задаремно, щоби довести свою потрібність у потривоженому озерці владолюбних пристрастей. Штиль додає ніяковості та невиразності.

Одначе у панічній голові політичного страуса паморочиться від енергетики відкритої гри хвиль. Не вбережуть ні Верховні Суди, ні Ради Верховні, де дітей та хворих не б'ють-таки по печінках без вагомих причин та ще й у розпал реформаторства, найнеповторнішого з усіх вікомних хвилин і долей секунд періоду незалежності.

Почесно втертися в довіру, сентиментально викликавши необачну щирість, за яку коли-небудь напевне пока-

рають до болю в хребті. До солодкової знемоги розслабляє заглядання в дрібниці через потаємну шпарину. Мовиться про ту, що в замку дверей приватної оселі.

У провалля спадає довголітня ноша. Нема поруч громовідводу. І дровітні, і сірника. Поволеньки насувається типово чиновницький відчай. Нарешті після зтяжнього маразму сходить місяць спочинку.

Хаотично збурений рух із білозубою усмішкою кастрата прилаштовує на підносі холеричної зовнішності безіменний результат. Успадкована і примножена доброта поблажливо перекреслюється руїною. Дишло встромив – і на світанні виріс тарантас. Чого ж тутки лаптями гордувати. Сказала б Єпістимія Євстафіївна Каленику Кононовичу.

Бій одлунав із ганебною блискавичністю. Надранок поріділі вої кольору сажі повернулися знов до вихідних рівчаків. Зі щемливо болісним викрутасом піде сиріткою неблизькими світами прибудна луна міфотворчості квазі-аристократа.

Манія гарних манер у кацавейках, а не у спідницях шотландських. Ні друга (подружки?), ні сім'ї. Зіткане Янусом вельмипрестижне кумівство.

Ні, не вирости пташці у цих пожовклих заростях. В іншій осені най шукає прощення за згаяний термін...

Ох і гарненька у шанобливих пантофлях заморока. Тремтить від сильних, ненавидить рівних, купається в крокодилячих сльозах нижчих. Часом доводиться обновляти вицвілий гардероб – прикупляти модніших їжачкових рукавичок. Оптом. По демпінгу. Ще й грошей на закуску вистачить! Зуби ж не повибивали.

Екстаза життя схематика в упізнаваному алгоритмі дій. Заплутав – розплутав. Навіть генералу-розвіднику Вальтеру Шелленбергу було б непереливки – легко в блуди... Словом, своє ампуа у своєму мадридському дворіку, населеному клонами відчайдушних тіней закодованих створінь.

Е е

Отамане, батьку наш!

Очі розбігаються на просторому майдані широкого вибору. У цяточку, у квіточку, у кліточку, у кашкетичку чи беретичку. Президенти, глави наглядові та... інші голівки. Сливою б не стекти біля барвистого плакату з молодницею чи пляшкою.

І не дай боже відхилень (у рамках еротичних фантазій). "Я тебе вибираю. Я з тобою давно знайома (-ий), а цього кота (кішечку) вперше бачу...". Полегшити душу чоловікам психологи радять випивкою, а жінкам – заплакати у фартушок.

...І було в неї таке, що зчерствілі від іще до вислуги розстрачених любовців чоловіки вибухали кров'ю, падаючи в гріх сторч головою. Якби не кон'юнктивіт, нажитий у приватному помешканні в неопалюване міжсезоння, і наш ліричний герой міг би придивитися та помітити в отворі сусідових балконних дверей спаринг, від якого, наче з двох потужних калориферів, гатило гаряче повітря...

Тьху. Аж сам упрів.

Що не кажіть, головна прикраса столу – телевізор, коли, звісно, він показує не павутину. Дивись, якщо заманеться. Встигай лиш на пульті кнопки перебирати. Ерзац, фантазмагорія, кілерське привілля перевтомлює. Тягне на класику, на щиру, лагідну сльозу. Не довго й вудив, а на сковороду набралось.

...Захотів Оноре де Бальзак вінчатись як український зять. Радів черговій перемозі. Наречена погодилась вийти за нього, передчуваючи, що залишилося "людському комедіанту" обмаль. Він помер небавом у казково дорогому, щойно обставленому будинку в Парижі. Залишив удову, родом з підприємливого Бердичева.

Увесь вік, трапляється, багатієш думкою, ждучи з моря погоди, аж гульк – знайшлася спільна мова з вітром у полі: виміняти шило на швачку в халіфа на годину. Незбагненні потуги надцивілізаційного генія на компенсуючі вчинки і по́ступки.

Квінтесенцією творчих дерзновень часто виявляється вантажівка для післясвяткового вивозу подарованих квітів і школований стюард для забезпечення президії мінеральною водою без газу. Найгероїчніше виглядає той капітан, хто полишив сцену останнім опісля її неузгодженого демонтажу. Потім усе ж він знайде бригадира, щоби голову звернуть із півночі на південь.

Органічним утіленням первозданного наміру є безглуздя імітаторів. Біда не в тім, що всі на зарплаті (по відомості чи ні, тут або деінде; бартерним чином – посади, ордени, значки, картини...) і нікому не дорікнеш, а в тому, що у визначений час вони хворобливо-відряджувальним чином опиняються за межею пішохідної доступності.

Ясна річ, холодним словом серце не запалиш, а тепле і кішці приємне, і в мороз зігріє. Тому на "розборах польотів" чуто хаотичну стрілянину. Стріляють по горобцях, а збивають ненавмисне рейсові літаки.

Після того, як із древньої рушниці іракський селянин поцілів американського гелікоптера "Апач", танки "Абрамс" із переляку стали об'їжджати дітлахів із рогатками.

Невинно страждають сирітки. За несанкціонований дріботливий біг із високим підніманням стегна незаконнорожденні лишаяються без засобів до існування. Впроголодь краще бігати з киданням гомілки назад.

Отже, рік за роком із безневинних діток виростають міцні дебелі статури з фантастичними асенізаторськими

здібностями. Голодранці усіх країн, до купи – гоп! Інакше вистежить прихована камера, що знімає серіал про те, як підлий зрадник у напівморозі ватерклозету прославляє незрівнянні властивості свого репродуктивного органу.

Дипломатія зустрічних сценаріїв призводить до перевиконання плану з лікарняних листків. Прості симптоми і нескладний діагноз: одне – у вічі, друге – за спиною, а третє – в результаті. Як вінець – депресія, тиск, кількаденна прикутість до ліжка. Оздоровчі процедури не спроможні подолати рефлекторні нахили. Всі приписи пацієнт, на жаль, не запам'ятає до наступної порції замашних віників.

За давнім звичаєм, за взаємною незгодою... Терпи, козаче, отаманом будеш! Тиха вода греблі рве. Не той козак, що поборов, а той, що вивернувся... Конаючий від сесії у літню спеку, пересічний студент наполегливіший у битві за стипендію. А взимку? Рідко виключають.

Спасибі, батьку. Спасибі у напівнахилі. Спасибі у напівприсіді. За щастя. Свіжого подиху. Ковток.

А козачок не засланий?

F f

Наказний гетьман

На свіжовиголений та продезінфікований пахнучим одеколоном мізерний череп карлика в семимильних чоботях м'якенько вмощується найцінніше – бейсболка. Найперша ознака відсутньої сутності в наро-

читій присутності самотності на вогняній колісниці, запряженій драконами.

Зрозуміти непросто визначальників обличчя земної кулі, котрі безсило порпаються на звалищах тліну. Не впоратися там ні лисому, ні з бітою...

Не було це відбитком інтелекту чи здібностей, а відлякувало агресією плазування перед роботодавцем, який витяг на авансцену. Від нього при гарній нагоді вдалось перебігти в орбіту столичного світила, не перестаючи патякати про самодостатність, регіональний кадровий месіанізм.

Парадокс не у безладній мас-медійній "фанері", а в тому, що безлике "само" передозували. Не докумекали як вилетів глузд з голови його. Тож не встигли "само" доклеїти до другого складника – "достатності".

Будучи служачою і конформістом "брежнєвського запою", накинутий зверху вождь місцевого чиновництва рішився здійснити ратні та трудові подвиги. Своїм Сталінградом він ще довго годував потривожених земляків у судах усіх інстанцій.

А героїчний стрибок у вир економічного процвітання мало не закінчився поламаними ногами і ребрами на передчасно підметеному від залишків держрезерву елеваторі, що уцілів на побойовищі дивом. Апокаліптичні сцени намальовані кольорами вітальних листівок зиркали жагучими очима усміхнених вампірів із гігантської карти наступних генеральних битв.

У той час, коли в найвищому шатрі ставки верховного командування регіоном тремтячими пальцями перераховували відстріляні гільзи, карали полковників-штрафників і слізно вербували ландскнехтів на передову, подалі від центру Європи – в рідних пенатах понад 35 тисяч іспанців, наче профі з десантно-штурмових батальйонів, закидали одне одного помідорами.

Сто тонн цих екологічно чистих боєприпасів завчасу завезли на вулиці міста, куди стяглися волонтери з усього вільного світу. Почалося все невдовзі після громадянської

війни, в якій виграв генерал Франко. Оскільки зброю конфісковано, то любителі звичайної вуличної бійки змушені були кидатися помідорами. І знову потекли ріки кольору крові ... з томатного соку.

Скільки списів зламано. І призначеними, й обраними. Скільки напучувань вони, зазомбовані завжди щось перекроювати силою влади, зневажили без перепрошень... Скільки мудрих сивих голів їй, цноті первозданій, ексклюзивно простягало корону шансу увіковічитись у царстві духу. Вона взяла й оддалась дякові учитись читати.

Поспіх і неврівноваженість нищать. Гурт однодумців, команда не мають істотного значення, бо затратилася інтелігентність. Саморозвиток інтелекту зупинився, заплутався в оргмоментах. Забронзовіло карбом завчене змалку в скороченому викладі додатків параграфу шкільного підручника з древньої історії. Роз'єднувати, зіштовхувати, утверджуватись.

І дріб'язок заклопотаного муравлика вивищується до евристики уявних кількох тонн слонової кістки, що ніби вчасно піднялися на шикарному лайнері, але... без штурмана і зв'язку. У невідомість.

Недоумкуватий та прогнилий уряд змінити іноземцям дозволять будь-де, але не принизити національну гідність, орудуючи ножем і виделкою довкола територіального пирога.

Чиї володіння простяглись аж до Перу і Філіппін? Монарха, наділеного талантами. З урядовцями він охоче розмовля фламандською, іспанською, французькою, італійською, а коня шанує німецькою. Через хворі аденоїди у нього плаксивий голос і завжди роззявлений рот. Сміливо шаста бойовищами, зате гарматне ядро так і не влучить у нього. На жаль.

Сусідній глава держави пообіцяв, що у кожного селянина у недільному казані буде курка, і загинув від руки вбивці. Як і попередник, котрий нічого, ніколи, нікому не обіцяв. Теж, на жаль.

Не кожен присвятиться підпорядкуванню завитків са-
мостійності. Не в кожного мобільне право відзвітувати про
стрімкі потоки і благі потічки. Не кожному кортить творити
закупорки у здорових артеріях і з характерним блиском
скальпеля заможного хірурга розв'язувати патову ситуа-
цію у три ходи.

Пухкенька хмаринка маніжить око. Заспокійливий
флегматичний вітерець приколисує плетиво підозр. Раз!
Пастка. Петля затягується тугіше звичайного.

Перебрав зайву чарчину самолюбубування. Збайдужів
до усталеного правопису відносин. Забув про планку.
Опустився. Вирахували. Кувалдою потривожили "чайник",
який виявився дубовим пнем, що пролежав років п'ять у
річці. І температура душевних поривів різко знижується
до критичного. До сомнамбулізму.

Це – захворювання. І мислі, і, ясна річ, рецепти там
уже до лампочки неонові.

Розбещений прив'язками персональної унії у розпа-
наханому неврастенією просторі, лідер якогось масш-
табу опинився віч-на-віч перед мозковими атаками – від-
лунням бідних на кисень прийнятих рішень при порушен-
ні еластичності судин запізненого осмислення. Ось і мсти-
вість до останньої копійки. Ось і гра мускулів перед про-
летарем. І то якщо він не "заб'є болт", не опиратиметься.
Тяжкий, не зрушиш.

За великим рахунком (а маленькі люди схильні до гі-
гантоманії), перевтілитись у гетьмана (наказного) – як два
пальці... А довкіл усі ж старі матроси. Середовище не
для юнг. Не приживаються.

Gg

Рік окупації

А описувачів здають прокуратурі. Попросивши прихистку таємної, податкової, патрульно-постової поліції, центральні персонажі дебютного реміксу трагедійних імпровізацій вільотно оголюють ошатне життя викривальними філіппіками. Маячня координаторів підливає порціями кримінальне натхнення.

Оздоблені діамантами і рубінами, гучно виростають брудні справи, котрі з гоноровим поспіхом передаються в білі рукавички альпійського, трансатлантичного і печерського правосуддя.

Коли б їхні політичні заходи були бодай наполовину влучні, як їхні сперматозоїди, Україна про горе покритки і не відала б. Українська Катерина мала б імперську славу російської подруги, котрій заледве вистачило десяти офіційних коханців, задивлених крізь вітки персика не лише в "Камасутру"...

Замість того, аби зцілитись розумно підібраним за народною методикою фізичним навантаженням, замість незіпсованого трудодня, потраченого на докошування належної частки приватного сінокосу серед колючих чагарів і тернику чи обмолочування замашним ціпом тугого добірного збіжжя, статечним газдам і проворним газдиням накривають столи з адреналіном гуманітарки.

Вони теж починають натхненно молотити "за" і "проти". Для них скрипалі та флейтисти грають гарних мелодій, яких ніхто не чув уже роки.

Коли злітаються тутешні відьми у платтях в Європі модного фасону, у розрідженому повітрі дивом повисає гостре відчуття браку дорідних жриць політики.

Тріумфом для задіяних увічнюються спроби запросити до процесу грудастих жіночок із вокальним досвідом, які наввипередки затівають прогнозовану колотнечу біля вигаптуваних сріблом завіс пишного ліжка золотої опочивальні ще гожого принца, закордонна дружина котрого внутрішньо цнотлива, мов нерозкрита квітка. Бурхливо тикаються губами у перші-ліпші щоки, вищать від захвату, обсипаються компліментами.

І зазнають безпрецедентних утисків своєї непритьмянілої вроди, коли удостояться досхочу потовктися одна об одну біля шкіряного крісла лідера. "Швидка допомога" миттю, розстебнувши комірцець, побризкає лице водою і розітре скроні оцтом.

Затинаючись у жалібному прононсі, притомні страждальці вициганяють оздоровчі кошти на ймовірне відновлення боєздатності обвислих знарядь на ласому шматку санаторного узбережжя. Згідно зі страховим полісом. Розсварились, і вкотре все нормально на військово-патріотичному горизонті гендерного руху.

Із часом інтелектуальне річище виснажується на охорону території від зайд. У партійному фанатизмі ошалілі перевертні бурмочуть під ніс якісь погрози і, трясучи головами більше з досади, ніж од старості, до хрипоти на біс співають "Спалити негайно".

З пониклими лицями решта маніакально талановитих кадрів попідтинню благають щедрот Господніх.

Стукають. Їм відкривають. Беруть на зарплату. Пускають у тісняву, де на багатті рожни з насадженими позаторік куріпками і фазанами. Безплідні трухляві дерева сплітаються щільніше.

У розореному краї пелюшки покидає цензура і прямує зрілим шляхом убивства скаліченої правди з довільно зміщеним прицілом. Щоб запобігти зловісній ворожбі, з години на годину переноситься зречення престолу. Ось чому з ласки царя Птолемея кожні чотири роки до календаря додається додатковий день. І так уже двадцять третє століття світ високосить.

Мало не заціпеніють у пануванні німої тиші вартові й офіціанти, котрі облизують пересохлі губи. Банкет у палаці наразі відмінюється. До особливої вказівки на стайню відправляють білого коня, задалегідь узятото в спонсорів у безкоштовний прокат. Пачками готівкові гроші зекономились, аби знову повернутися на депозит. Зірвалося. Не та наживка.

Комусь женитися пора, а декому – помирати... У малій комірчині аж під самим дахом сторожової вежі віддаленого замку смутку додають покусані лікті.

Нн

Монетний двір

Егейське море. Острів Самос. Раб-невільник Айсопос – з походження чужоземець, з неблизького зарубіжжя – фракійського чи фригійського. Дуже негарний на вигляд: бочечка черева нівроку, голови здорова каструля, а на спині амфора горбу.

Йому б угноєну нивку доглядати, на олію оливи товкти, кіз доїти. Йому б радіти, що у газди із сусідніх Кирицьок протягом доби обійстя поповнилося, нівроку, трьома телятками від двох корівок і одного сільського бугая. Породистий. Красень. Оком не збіжиш...

Древні еліни вчинили хитріше. Не згноїли бідаку. І дістали задарма щоденний хліб свій довічний – Езопові байки...

Ударив сподіваний грім. Сіра безвихідь тріснула. Скуппо протекла дрібними грішми розкішних обіцянок (помодерному – інноваційних підходів). Ранній передвиборчий дощик. Пісна спокуса для людей марудних. Виборчий – поживніший. Але, здається, змокнути у сезон вільних місць уже чортма.

Наче після задушних вихідних, ожила міська торговиця. Піднялися ринкові збори, де приторговують чорнороби слова. Цілющий ковток передчуття доброго зарібку!

Податківці вираховують необілечених. Ця легальна дуель поки що без адреналіну. Однак тепер приваблює більше, ніж у спеку прохолода склянки "Пепсі" чи "Оболоні". Або як та дівка, що нарозхват. Зараз не до чмиги з нею бушувати.

І з пивом теж. Беріть, як не "Львівське", то "Сармат". Галичина причахла за Піренеями й на Аппенінах. Донецька ера наступає, а з ними поросійщені орди... гордих нащадків вічистових галичан.

Їхніх свідомих предків сухорукий дядько Сталін запакував глибоко в шахти. Ось вилізли. Гримлять касками. Метушаться нейрони в деяких підірних стінках Банкової. Вони не з того тіста і не з тих "Інтер"-мелодій.

Не змарніли черги і до майстрів пензля, різця, труби, асфальту, малтера, лопати... В анналах кожної цивілізації (пом'якшувальна вина) неодмінно присутня незборима пристрасть увіковічити себе у барельєфі героїзму бюджетного розподілу. Причому, розумієте, з такою лагідною турботою. Аж до останньої латаної свитини ще й ненародженого мешканця невідь-звідки (представника регіону).

Облишмо прізвища, особливо немилозвучні. Бо слів ласкавих для них, іксів та ігреків... (Мовиться про конструктивну критику). Таких лобів для шапки Мономаха треба відгодувати декілька. Прикро, що в квитанцію запишуть голову одну, аби не порушувати звітності...

Без хліба музики теж не залишилися. Туші, марші, заупокійні... Прохання перші ряди не займати! Поважайте донорів. Хоча лишень презимівок, досвід свідчить, у нас і безмежні запаси спустошуються в умлі ока. Шануйте санітарів. Крові на полі битви проллється забагато.

Осібнo зауважимо прогнозований підйом виробничих потужностей целюлозно-паперової промисловості в умовах рекордного спалаху сумлінності та настирливості друкарів. Попит на паперову продукцію різного ґатунку і призначення зростає. Мріяно-перемріяно. Як для нашої фізіологічної витривалості. Плюс природно-кліматичної.

Підсвідомість ніяковіє, але це мимовільна млявість, здебільше викликана метеорологічним дисонансом: затяжними карпатськими дощами у прилеглих долинах. Усі припишкли у млосному пожаданні бабиного літа. Тут – на тобі! Зарібок добрий.

Спільний труд об'єднує хворих, особливо на будівництві вігвама при наявності благодійних бутербродів. А то відмили, відіґрили... До чужого дбанку ласих і жадібних довжезні черги. Вони з тої пилюки, котру чорти на дорогах крутять.

У ноги!.. Поки дрючком не догнали. Хотів іще дулю показати, та проворності не вистачило. Ой не відтіль вітер віяв, відкіль мені треба! Чому закоренилась оця настроєва скутість, невибагливість у виборі оптимістичних сподіванок?

Усе в достатку: папір, локшина, алкоголь... Це від нашого двора та й для вашого! Безмонетного. І бувайте здорові!..

I i

Аби з рук

Село без священика – не село. Присілок. Хутірець. Глухомань. Обзаводиться парафія ним не лишень заради престижу.

Саме вже слово – ужиткове, сакральне, магічне. Ніби лакмусовий папірець. Коли хтось вимовляє "піп" або "пуп", є то наський чоловік, "пап" і "поп" – челядник близького зарубіжжя. У декого кортячка зацентувати увагу здебільшого на е, и, я, ю, є, ї. То заморські, заокеанські зайди.

Панотцю парафіяльному не світить єпископство, ані митра патріарха чи папи римського. Але не зашкодить мріяти про численну заможну парафію. Самому її організувати непросто. Хоч мер і з'їздить у Ватикан до папи на поклін, але про землю на церковцю за так, надурняк і не мрій.

Коли тесть-ремісник виціфрує іконостас, а жона-матушка у піст намалює ікони, належить попросити когось високоповажного, аби відрекомендував. Зібравши декількох побожних мирян, мусай урочисто й рішуче заявити: "Се-се!". А священикові: "Туй!".

Дехто з найнесвідоміших елементів посягне на святкову піднесеність видовища. Мовляв, досить нам своїх попів і поповичів. Не без того. Проте новонадбаного, котрий раптово у розпуці закліпає очима, личить негайно заспо-

коїти. Нич-нич, дале повідять, ож який сесь розумний. Ковдоші Наполеон, Сталін, Гітлер – чужинці в країнах, де дісталися верховної влади.

Допустимий варіант, що ся вісточка у сентиментальних трудящих роз'ятрить рясно сльозові залози. Слід застерегтися телевізійної радості. Ймовірна повінь. Можливі збитки. Тому на сторожі дві метеостанції, проплачені американцями. Моніторять і зливають вісті автоматом в Інтернет-мережу.

Робочі дні не обійдуться без дзвінкоголосого диякона. Його не шукають зі свічкою. Сам знайдеться. Як і дрібніші дячки з піддячими, паламарі з каламарями, й просто люди для молебнів, відправ. Душ небагато на початку.

Навіть той прийде, хто взагалі не міг терпіти всеньке життя кліриків. Відмолить, відпросить. Авторитетно возрадується. Інак розпочне писати явно на свіжих фактах на тисячах сторінках фамільного архіву: "Занародна боротьба церкви... (На суперових матеріалах трішки таємних документів)".

Під замовлення борзенько ще й дисертацію підготує про інтригуючу постать тимчасового генерал-губернатора півторастолітньої давності. Аби ніхто не здогадався, не кинув натяк на автобіографічність... На перепохованні останків, на моторошному акті примирення граф Орлов ніс імператорську корону позаду труни чоловіка, котрого вбив тридцять п'ять років тому.

Облаштовувати плебанію столами і стільцями необхідно мерщій, згуртувавши тісну-претісну групку надійних одnodумців. Непридатних ославити попадю категорично. Затія вдасться елементарно. Треба дібрати всім роботу за покликом богобойного серця. Хто безутішно стинався з націоналізмом, добореться. Візьме реванш у контексті розбудови рідної держави-неньки.

Комусь випаде потреба нагально дописувати свій багаторічний і, очевидячки, багатотомний есей про баранів та вівців рідного краю з елементами еротики. Деякі про-

довжять захоплено досліджувати межинародні зв'язки – хто, де, коли, з ким на місцевих теренах... Це архіцікавий архіскладний науковий клопіт. Довкола стільки земляків, схожих на титанів. Звідки вони взялися? Де їх корені? Мовчить наука.

Отож археолог – теж ключова фігура у штатному розписі. То легендарна людина мустьєрської моралі, кайнозойської краси, з бородою неандертальця. Спробуй-но в палеоліті, бронзі чи залізі викопати те, що не втратить актуальності в найближчу п'ятирічку.

І капуркова. Не забути. За сценарієм конче має бути пес. Його не пасує купувати або підбирати на вулиці, а взяти у дарунок. Завдання самраз у тому многотрудне, щоби вигодувати щеня до вимог, пустити поміж люди.

Але пси розмаїті трапляються – і сангвінічні лабрадори, і тупі знервовані боксери чи оті прибудди з облізлими хвостами. Що вже дадуть.

Jj

Маразм казарми

"Вір, Омельку, моїм словам!" – сакральна мовила політвиборчою родзинкою прониклива матінка сорока чотирьох діточок. У гарному дитячому мультику всякий розумний по-своєму: один спершу, а другий потім... дістав потиличника замість перепустки в садочок, повний насолоди з незамулених криниць.

Хліб і вино – продукти золотого віку – Сатурнових часів рівності, миру і достатку. Ім'я та одяг не годні змінити буття.

У кожної людини трапляються перешкоди, більші чи менші, рідше чи частіше, але достатньо. Вона тричі на віку дивна: як родиться, як жениться і як непрохано опиниться у гостях на сусідському городі.

Зурочена влада теж немає меж, однак її врівноважують небезпеки – різкі та нещадні спротиви. Агресор починає комплексувати, відчувати свою неповноцінність. "...Пташку нашу попрошу не ображати". Апчхи!!! На правду... Поставив трикрапку гарячу, мов жарини. Грійтеся.

Як правило, передвиборчими пріоритетами прогнозовано стають дрібні стукачі та дешеві проститутки. Горе переможцям. Одна справа – вільно почуватися у доволі кваліфікованій групі впливу. Інша – маразм казарми – печерні зашкалювання в управлінських і кадрових підходах.

Стрілянина безбожна. На війні куль не злічити не на передовій, а на складах з амуніцією.

Примітиви розіграшів – дар Божий солдафона, що пройшов якийсь-то вишкіл, і крім цього вишколу йому, на превеликий жаль, нічим похвалитися. Тому він панічно боїться сильних партнерів, залучених до спільної праці. Боїться тих, хто, власне, робив йому кар'єру. Обвива голівку хміль авторитарного склерозу.

У висококонкурентному середовищі навички апаратного інтриганства – дитячі пустощі, за які добросердно шмагають ремінцем. Важливо, щоб обов'язки виконувалися від "А" до "Я". Часто-густо багатенько недовиконаних завдань, а ще – ганебніше – зовсім невиконаних обіцянок. Невчасно зростає підозра, що хочуть "кинути". Тому вихлюпуються емоції, сконденсовані в трьох буквах.

Психологічна напруга взаємовідносин адекватна інтелектуальній та організаційній спроможності. Варто розрізнити послідовну позицію колег і пустослівне менторство дорадників, вигинисте поняття "спина" і "надійний тил".

Тобто певному формату особистості відповідає оточення зі своїми смаками. Команда наразі на задвірках пивоварень з іноземними інвестиціями.

Інколи виникає кіноілюзія про талан поєднати робочих бджіл і трутнів. Та начхавши на дармоїдів-"шестірок", на незвіданому медозборі при нагоді формується здоровий рій.

Коли лідерство ґрунтується на спровокованих діях ("розводках") арбітражного плану, воно приречене утримувати карткову хатку. За мить втрачається певність. Людей праці вже нема. Лідер із баластом іде на глибоке дно. Охо-хо-хо!.. Не все очима вибирають, інколи слухають, чи бісер добродійства чисто дзвенить...

Побожний старий парубок, звиклий до педантичного розпорядку, ніколи не покидаючи рідного міста, напрочуд вдало ізолювався від бурхливих подій. "Досить", – мовив останнє слово – найправдивіше.

Це прописна істина життєвих вражень. І вони тривають.

Кк

Вікно

Робочий тиждень виснажує до останку. Тут ще й домашні клопоти. Не вистачає розуму чуйних друзів. Бракує спілкування, розради, снаги. Хочеться відновити душевні сили, підняти життєвий тонус... "Шукаєте цілющого бальзаму? Осьо. Вам не буде з нею ані сумно, ані самотньо".

Пелюстки троянди схожі на губи вродливої жінки... Дзвоник польовий у квітнику попід вікном – на вдячність. За чужим столом з думками скрутно. Стимулювати інтелект фізичною зарядкою вигідно. Бо дешево. Бігом – руш!..

На якомусь кілометрі провітрюються звивини. Та й за рогом – тост у трьох примірниках. Скорпіон готує жало... Витрушують з люльок тютюнець СізіФ, СіЗо, Віник, еНЗе, Труна, Яд, леді Рі, містер Плюс та інші бойові песики. Післязавтра буде люта січа.

Подейкують, Джек Лондон через нестатки залишив університет на першому році студій, але з гордовитою заявою: навіщо протирати штанці в Альма-матері, як учитись доводиться всеньке житє. Урешті французький гімн сотворив уночі капітан інженерних військ у розпал буйної гульні в будинку страсбурзького мера.

Така вже доля початківця: шукати і знайти себе в ролі герострата, руйнуючи догми, стереотипи, пам'ять, долі. Коби то знатє, що твоє ймення напrawdę стане символічним знаком якої-небудь часової хвилі.

Як мозок не застиг, воля не википіла у голові на плечах, здоров будь підняти і не надірватися скалою "білих плям". Або сервізом на дванадцять персон із дев'яносто шести предметів. Родичів багато, а пообідати ніде.

Генії перевелись. У даній популяції хронічна недостача на складі новопридуманих відкриттів. Довкіл кишить вільними слухачами і тимчасовозобов'язаними жити. Напружуюсь у здогаді достеменнім. Метають стріли отруйні у беззахисну п'яту.

Хоч пустоварто жалітись у міліцію чи в обком якоїсь партії, все одно шкода. Пташку. Нещасний випадок на виробництві.

Лисина, вуса – не документ, бо клей теж винахід давній. Увиразнюються прикмети не стільки для карного розшуку, скільки для пошти. А то ж заманеться вам погратися в листи з порошком, у кочергу в бандеролі, у солідну посилку (камінь більше кілограма) чи контейнер (як бочку сьогорічного винця на когось викотили).

Довіртеся фахівцям: цим піаром спеціальні агентства займаються. Сеся чутлива сфера, немов перший поштовх під серцем завагітнілої жінки.

Із ким-ким битися?.. З отим нещастям із лякливого племені!.. Даремно витратити гроші на секунданта. Здати супостата в архів та й забути.

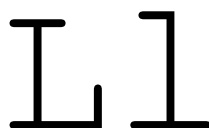
Поникла десниця Господня, не ворухнеться. Казка не звикла втілюватися у дійсність без зупинки на вимогу. Надто коли доводиться втікати зі швидкістю, що кілометрові стовпи обіч шляху миготять, як штахетки.

Все продається, все купується. Живемо! Підлеглі зачекалися рвійного приходу глави цеху – великого інквізитора. Усе розставить як належить цехмістер. Славу, посаду, почесні, тілесні каліцтва, зорі у чорнебі ночі. Продовгуватими ножицями розріже таємний пакет, привезений столичним кур'єром.

Чим остерігали папери, не встиг розгледіти знищувач документів.

Живий класик державним коштом споруджує пам'ятник мертвому майстру пера. За півціни. При нагоді з часом легко поміняти голови. Летять кошти ненаситно в розбухлі кишені можновладців од сохи, посоха, берла, двох метрів кордону. Пролітають пір'їнкою над Женевою, Ганновером...

Через вінця вихлюпує чисто вкраїнська печаль: був чоловік – і нема.

Вологі сіднички

У залі розлігся такий регіт, що тендітна європейка зомліла. Теж, очевидячки, належала до касти візіонерів, які бачили Діву Марію. А в зоопарку Гамбурга того дня виставляли гурт самоанських жінок.

Видався цьогоріч погожим славний день підривника-аматора, встановлений на численні прохання шанувальників хорového співу посеред колгоспної ниви.

Одначе славний день підривника-аматора заледве помістився в щільному графіку наливайків поміж вікопомним днем піротехніка-висотника і невмирущим у піснях народних днем героя Броварів – вітчизняного поціновувача пасажирського авіатранспорту іноземних взірців.

"Хто є хто?" – вмився холодним потом коментатор у прямій трансляції довірливої розмови, котра увінчалася скупю чоловічою сльозю.

Тої ж пори найглибший слід замріяної бесіди невідомих у цивільному залишився не з вини вітально-прощального поцілунку в совісно поголену щічку і не від примирливої провільглої вм'ятини на теплому стільці, а від гарячої стурбованості про багатовекторну долю регіону, центру європ, апокаліпсисів, прохідних коридорів.

Примарилося. Прихворів видіннями політичної перенапруги крайової мережі увімкнутими телевізорами, ком-

п'ютерами, настільними лампами, прасками, чайниками. Останні нашкодили найбільше... Примарилося. Покайся лікарям. У задушну пору курям дають морозиво, аби не несли варені яйця.

Захурделило орденоносно у кабінетах престольних: на сніг, на ковзанку. Вже не побігаєш на повну викладку в манежах легкоатлетичних. Узимку в кедах навіть студенти не ходять. Зайве розслабляться й у валянках, іншому національному взутті. Спроквола посковзнувся. Приземлився неохайно. Набив шишку. Утратив половину краси.

Нині вельми щедро купують маскувальну косметику. Відривають з руками. Уклінно просять прислати побільше пудри. І вазеліну заодно. Нечувано розквітає добробут, коли згладжують, зволожують усі гострі кути й шерехаті поверхні. Власникові ятка що б не продавати – однаково, аби взяли.

Особиста участь в управлінні виснажує відповідальністю. Наприкінці запеклого трудодня ваша занедбана білизна навряд чи випромінює чистоту. Коріння супровідних побічних ефектів – хвороба, теракт – сягає добіблийного світанку людства. Прогресивне середньовіччя у скандальну крону периферійних анонімів прищепило незламність.

На столичному верховітті питання політичної гігієни викристалізувалося найактуальніше. Воно застраховане за всіх обставин не померкнути, не розсипатися з екологічних причин, наче хатка бомжа над каналізаційним колектором в ожеледицю.

Істеричні відлуння сенсаційних витівок, аби залякати притомні верстви обігрівом холодних осель термальною водою з позапланових пожеж розкішних суїцидів, якось приїдаються.

Гучні акорди колишньої слави помпезних звитяг знідили на шепіт блискавок у душі, на гомін грому ледь-ледь чутний. Хоч не сухо, зате в комфорті. І не тягне зимним.

Mm

Гарні гості

На крутих шляхах світової толоки опинились удвох – Ленін ай дівчак. Контури їхніх ніг пунктиром розтинають неозоре полотнище променистого снігу. Ідуть та йдуть. Придивляються до зустрічних облич, котрі, кажуть, не тільки сивого покличуть. Зведуть.

Та з чоловіком не живе кілька літ, того благовірна з дому вигнала. Гарні гості, та не впору.

– Дайте мені джерела фінансування, – просить наш хлопець, – я покажу, хто не любить мою Україну. І не дивись на мій горбатий ніс, дивись на ту грядку карпатську, на приватизовану вершину, на яку мене возніс сам Господь Бог...

У коридорах влади не на щастя розгулявся жахкий протяг. Чи з горя, чи іншим падом міністр французьких закордонних справ намірився видати вісімсотсторінкову книгу віршів улюблених поетів. Хрестоматія сподівано підняла його репутацію у вузькому паризькому колі, але не у Вашингтоні, де француза й так вважали занадто вже розумним.

На чистилище не відразу хочеться реагувати. Престиж у легалізованих бандитах, повіях і татуїровках. Переможемо разом!.. Далі пограє кожен за себе. Якщо зможе. Табло засвідчить: виграє – кожен, жоден, один.

Отакий гормональний баланс. Насамперед будьте мужчинами, а вже потім привабливими членами... соці-

альної (сексуальної) партії незахідного (збоченого) типу. Якщо розумно прикластися, й непристойні речі починають набирати ідеальних форм.

Зірка "Основного інстинкту" з пережитих фіаско вивела для природолюбів і біологів правило, як визначати справжніх чоловіків: у них мізки міцніші, аніж їхні пеніси. Аж п'ять років терпів експеримент каліфорнійський інтелектуал – головний редактор тижневика. Шлюб розпався. У підручники закон Стоун так і не ввійшов.

Із глуздом розминаються поодинці, колективно залюбки хворіють провладним грипом. Підступний тип цивільної зовнішності не дозволить поза прес-релізом поцікавитися з метою підвищення освіченості, чому корові замість молока не дозволяють перекваліфікуватися на газировку, пепсі-колу чи квас...

Міліціонери вдалися до негайного оперативного реагування. Буцнули між ніг боляче, немовби мул копитом. Іскри ще довго сипалися з очей. Високий суд недобачив самозахисту в їхніх діях. І крайньої потреби.

Навіщо сентименти. Із тих людей отруту треба періодично скачувати і ліки виготовляти для благодійних акцій. Зокрема, можна скористатися новітніми технологіями – вуличним телебаченням і йому подібним. Послухайте простих порад щирих людей з вулиці.

Вони дають діагноз непомильно. Хворий на голову часто лікує ноги у стоматолога з австрійським зубопротезним інструментом або сидить на вітчизняно-російській газовій субсидії. Нормальні люди працюють без вихідних, сюди-туди "штовхають" контрабанду, взявши на паях у субпідряд пару митниць. Не відають про те, що про них, роботяг-трудоголів, піклувався римський імператор Константин, коли неділю відвів для відпочинку.

Наразі лінійкою акуратно робляться контрольні заміри, бо не за кожну знахідку обдаровують велосипедами, які спонукають добріти і завести якусь домашню тваринку. Під кодовою назвою "метр колючого дроту".

Навіщо? А щоб з вереском "Пожежа!" посеред блаженної гуртожитківської ночі запросити революційних студентів у трусах під двері обласної влади на захист демократичної мерії. Достойники – в памперсах, облогу переждуть.

Не так уже й високо кумир стоїть, якщо до і після перепою падає нижче плінтуса. Дбають про його здоров'я хороші фізичні вправи. Варіантів безліч. Найуживаніший – простягання зігнутої півруки із затиснутим кулаком, перегнутої другою рукою в ліктьовому суглобі... Хоч і не додає духовної величі, зате зміцнює м'язи.

Nn

Таємнича душа

Переважна більшість представників четвертої влади попри всі суспільні й особисті обставини залишаються нерозгаданими і непідкореними володарями безпристрасного слова.

В ідеалі, безумовно, навряд чи знайти носія стовідсоткової правди. Її просто нема. (*...Що це я? Невже грибів неїстівних скуштував надміру?..*). Кожен намагається оприлюднити те, що в цей момент вигідно чи в міру поінформованості.

Правдою у відносному розумінні є фрази, які знаходять середовище поціновувачів, спраглих на речі певного морально-етичного плану. Тим-то і таємнича душа жур-

наліста, бо здатна швидко і в достатній кількості продукувати як заспокійливий бальзам, так і ропу, аби з'ятріли рани іще дужче. (*...У психіатрії екзальтацією називається особливе збудження без потьмарення свідомості...*).

Оце не вперше і не востаннє. Отже, радимо перебути і зміцніти. Бо завше знайдуться ті, хто буде радіти з перемог, потішатися з поразок одних і тих самісіньких людей. Мова не про круті віражі злетів і падінь, котрі неодмінно почергово присутні на життєвому шляху, а про високий ступінь моральної досконалості, без якої інтелігент (політичний діяч поготів) немислимий.

(*...Отаке верзеться, коли з посудом після сімейного обіду тобі припадає бабратися...*). Заздрість, зловтіха, схильність до підлості – яскраві ознаки інтелектуальної неспроможності та духовної кризи, звиродніння. Ось чому сотні великих кораблів спромоглися безпечно перетнути Атлантику, а "Титанік" спіткала кораблетроща з арктичним привітом.

Перед усіма, хто поринув у громадську діяльність, неминуче постає питання про постійну готовність утриматися численних спокус і витримати удар випробувань марнослав'ям. (*...Ходив би в гості, щоб удома тарілок не мити, та не запрошують...*). Коли не спостерігається на чийсь політичній стежі отих постійних заліків та іспитів, то значить ця людина вже на узбіччі.

Пік активності позаду, ресурс відпрацьовано чи розтрачено, якщо взагалі він був у поважному вимірі. Чимало вільного часу поговорити, згадати. (*...Зле, як підеш дорогами, що закінчуються між ногами...*).

Як не виглядало б ситуативне втілення конкретної проблематики і проміжні результати, магістральне устремління не зупинити безальтернативним фактором. В абстрактно-понятійному і в персоніфікованому розумінні.

(*...Ех, трясця тим душам мегаполісів і таємницям банківських красунь...*). Марнотратник і вуличний забіяка, газетяр і псевдонауковець без твердих політичних принципів

затіяв рятівний похід на Рим у вигляді спокійної залізничної подорожі. У колотнечі взяв з ласки монаршої скіпетр.

Якщо Беніто Мусоліні редагував "Вперед!", то патологічний злочинець Йосиф Джугашвілі у сімнадцятому році – "Правду". Перед тим він організував найефективніший збройний грабунок, влаштувавши засідку на тифліський поштовий диліжанс. Вкрав купу золота. Немилосердно експлуатував свої кримінальні таланти аж до скону.

Плакали геть усі – від банкіра до хлопчика на побігеньках – і на перепохованні терориста Корнеліу Кодряну. Його задушили, прострелили голову, лице спотворили кислотою, потай поховали під сімома тоннами бетону...

Отже, раджу не заганяти змію в затінок, бо вжалить, коли ні ліків, ні лікаря. На першому плані, на видноті з дотованим честолюбством найотруйніша тваринка спалить себе і до заходу сонця.

"Ви, дитинко золотенька, демагог немислимий. Але це в нашій професії – провідне. Після грошей на банківськiм конто". (... А як їй пасував високий каблучок, збожеволіти можна...). "Ви-бо, паничу, не пустуйте, сидіте смирно".

Офіційна команда

Ось молода мама на мить замислилась над поточним, що аж її непосидюче дитинча допитливо прикинуло, аби не потривожити маминих пропрезидентських роздумів. Лиш на хвилину! Далі знову гар-

лідер. Як у парламенті, у розпал перерозподілу комітетів. Ні, навіть толерантніше.

Нелегко молодим. Генералам. Постійні тривоги з приводу пошуку чи втрати роботи забирають сили. Терзають будні особливо, коли на руках малеча – найдорожчий скарб. І це привносить оптимізм посеред скрути. Бо є заради кого перемагати труднощі. Зрештою, рідко кому в країні випадає прожити безтурботно, в тепличних умовах, не вдовільняючи фізіологічних потреб корумпованим коштом.

Що не кажіть, за дітьми – майбутнє. Все, що ми досягаємо, в кінцевому підсумку здійснюється для них. Вони успадковують і наші маєтки, і наші борги. Намагаємося, щоб їхнє дитинство проходило під безхмарним небом, щасливим стягом. Це вдається значною мірою Святому Миколаю і позапартійному Діду Морозу. Доказом для слідства є не підроблені накладні, а радісні посмішки на обличчях Снігуроньки і дітвори в обласних газетах.

Погляньте на безтурботних малюків, які прогулюються з батьками і люблять завітати на атракціони – мініатюрні військові полігони. Чому? Легко здогадатися. Наразі один із них освоює ази керування дитячим гелікоптером... Щоб завтра взяли в свої руки кермо управління державними справами? А чому б ні! Дякувати Богу, нас не обдаровано хмародерами...

Наступного разу обіцяли озвучити команду "Старт!". Виснажливий марафон триватиме небезкінечно, хоч і збере завзятих учасників. Рідко кому суджено фінішувати. Лаври дістануться взагалі самітнику – найсильнішому. У нього на лобі печать розбудови держави навіть тоді, коли вслід за горілчаною децою перекине зайву гальбу пива у надвечір'ї свого статевого вигасання.

Хто здобуде перемогу? Яка її ціна? Тривожиться публіка. З огляду на строкаті одежини присутніх, прогнозовано болить за злагоду. Постійно відчувається дихання деструкції під красним іменем – реванш. Протилежний берег – з

моноліту гетьманства. І все-таки доведеться вибирати. Як не залоскочуть посеред плеса русалки.

Довірливий погляд електорату захмелів од яскравого розмаїття спектра. Не вдається уникнути спокус інтриганства і спекуляцій задля підкреслення значимості головної дії. Натомість центральна постать кампанії від коментарів утримується. Нічим заплатити райтерам. Проте в цілому позитивні новини переважають. Особливо це відчутно у переддень рішучого вибору, у пору грандіозного звіту.

Дехто з чільних представників ешелону стаєрів випустив з уваги, що звітна процедура є водночас і персональною, і колективною. Непереливки надто тим, хто в означений період підріс у рангах. Вельми-вельми. Тут усіяке починається. Критична маса отих ситуацій призводить до стрімкої лавини подій, кадрових революцій.

Кому не спиться в ніч глухую? Не сплять прес-служби. І позашлюбне дитя народилося в чесного митника, стриманого в приватному житті. Він любить дітей та домашніх тварин. А з непоказною коханкою, вочевидь, візьме шлюб аж у свої завершальні години.

Одначе крадькома виникає чарівне запитання про те, чи не занадто пізно виходить на авансцену нова генерація? Трапляється, вмотивованість, доцільність, послідовність підпадають під закономірний вислів про поганого танцюриста. Усе щось тисне, заважає. Аж до забійних ран, надірваних губ, зламаної щелепи.

Посвіжіння підходів, пожвавлення діяльності, рішучість і наполегливість у праці – ні до чого, коли вступаємо у суперову фазу динамічного і напруженого розбігу. Дуже прискорено б'ється в скронях не глядачів у ложах, а катализаторів процесу із гальорки. Хто не зміг визначитися, відклав на завтра, трохи запізнився. Прохідну кандидатуру начальника конвою щойно визначили поіменним рейтинговим голосуванням.

Але ще можна встигнути, щоби попрацювати в перших рядах. Хоч як не ганьба – за півдарма. До речі, за

ГУЛАГ, який був найбільшим роботодавцем в Європі, фізиків-експериментарів не винагородили Нобелівською премією. Набагато складніше зі свободою вибору в людей з роздвоєнням чи, навіть, із розтроєнням особи. Проте якими місткими не були б арсенали їхніх кишень, вирішальний внесок у перемогу робить суддя змагань. Радше – його свисток.

Рр

Чорноробів забракло

Можна підвести підсумки? Не зашвидко! Завтра однаково будемо далі з кимось при владі. Нічого, так би мовити, приголомшуючого. Зависокі самооцінки приводять до ізоляції. Звичка випадати зі стільця стала магічною закономірністю.

Експлуатуючи колег як дійну корову, як ристалище власних амбіцій, проігнорували настрої, новітні уми в костюмах франко-італійських умільців оголосили себе ізгоями. Нижче впасти нікуди і піднятися ні до кого. Дехто, правда, гав не ловив і спрацював на випередження: у зручний момент змінив документи, прибравши нове прізвище, ім'я, по батькові та матері. Клонів – як мух...

Упродовж змагань неодноразово порушуються правила. Рішенням суду привабливому претенденту можна показати "червону картку" і вилучити з поля до кінця гри. Загалом, політичний цинізм – річ неперевершена, коли

не набуває розголосу. Із проміннями гласності на білих сорочках солідних мужів розростаються плями, котрі не виведуть жодні розрекламовані пральні порошки.

Жаль. Виборці так і не дочекалися появи "третьої сили", про яку чесали язиками з азартом. Претенденти на роль потайки змирилися з думкою про третю сходинку. Мовляв, бодай би в призері потрапити. Не вийшло. Вони вже не ті та й доба інша: і проти вітру не зовсім пристойно, і навздогін уже пізнувано. В обох випадках несолодкий перець. Із бумерангом. Куди і по чому? Встигнути б зашарудіти в пошуках релігійного опертя.

Давно відомі мірки узагальненого портрета переможця інформаційно-пізнавального і музично-театрального дійства. Хай заморським кутюр'є закроєно не духовного лідера і не зірку "гарвардського розливу", але хоч дядько не плюгавий і лад наведе у ділах комунальних... Це класно в кров усмоктується без зайвих обумовлень... Тільки б усеціло кинувся у вир виснажливої праці. Світло, вода, газ, тепло, чистота, безпека і хліб насущний – невідлучні орієнтири і щохвилинні клопоти плішивої голови з прикметними рисами влади, делікатно переданої опонентами. Без фанфар і фієсти, але...

Курс однозначно було визначено правильно зразу. Оскільки на заваді високовольтні моральні принципи "зв'язуючої ланки", то компрометуючі матеріали стосувалися не кожного суперника. Причому колектив зауваженої редакції не розробляв спеціально тематику – все потрапляло на шпальти природним чином: щирі слова реальних людей під справжніми прізвищами. Зрештою, правда не може бути анонімною. Як і, до речі, перемога. Повірте!..

Гра закінчилася. Підсумкову турнірну таблицю в остаточному варіанті оприлюднено. Піднесений настрій одних, розчарування інших – це звичайна амплітуда післявиборчих почувань і пересічних громадян, й азартних змагунів. Всі воліють розсолу і квашеної капусти.

Дистанційне керування передвиборчими колізіями у кріпацькій залежності від енергопостачальних компаній: перепади напруги спричиняють часте замикання штабного пульта. І на табло – поразка. Усе через те, що розумних розплодилося забагато, а чорноробів забракло. На блискучих ораторів, яких знають із промов перед підібраними аудиторіями у затишних залах столиці, обласних і районних центрів, надія невеличка. Перемагають майстри живого ефіру, що лишають асфальтовані магістралі позаду і дивляться в очі співвітчизникам у місцевостях, відрізаних від світської суєти бездоріжжям.

У віддалених селах і присілках газета і телевізор перестали виконувати роль засобів зв'язку зі світом. Одна районка і два-три працюючих апарати – геть усе інформаційне забезпечення, приміром, гірського населення. А що казати про соціальну інфраструктуру, умови для розвитку дітей, які там виростають. Нема безвихідних ситуацій, є тоненький натяк на товстезні обставини... Над німецьким небом найкращим британським асом виявився чеський пілот із польської ескадрильї.

Варяги. Ще один міф, народжений інстинктом чиновницького самозбереження, упав і закотився під килими кабінетів і кабінетиків. Парламентські вибори узвичаїлись, по суті, як церемоніальні хороводи довкола стратегічного інвестора. Дорослі, підтверджуючи свою винятковість, окремішність од діточок ясельного віку, однаково дешево купуються на псалми домашніх демагогів і прийшлих нездар.

Хто програв – не відступиться з владного пагорба. Ця аксіома – наріжний принцип циркуляції еліт. Тому і невибагливий арсенал балансу – куля, втеча, буцегарня. Лиш декому пощастить, коли піррова перемога впаде з неба, не завдавши тілесних ушкоджень. Не виправдалися спроби спростити ситуацію. Навіть у попутці, коли вдосталь роздивився дівочу вроду, все одно насвистуєш, думаючи про акумулятор, який сів.

Чимало пріснуватих прізвищ, полюбляючи тривалі пішохідні прогулянки, почимчикували далі розжирілих осередків урбанізації, подалися у степи і гори. Усерйоз рішили показати міць своїх суспільно значимих мускулів електорату в кілька раз меншому. Там, на роздоллі та на висотах, померкла їхня колишня слава. Одне – амбіції, інше – вміння переграти тактично. Якщо навкіл тільки слабкі суперники, покараною стане самовпевненість. І на правій, і на лівій щоці спалахнуть сухі гарячі ляпаси.

Чим у принципі тішить політична афіша? Цирковими виставами і клоунадою, що з нетерпінням очікується. Традиційно останнім вирішальним боєм. І притчею про мізерну політичну вагу невеликих регіонів. Але голоси там збираються щедро. Ось чому доленосна ідея, котра роками виношувалася, зреалізована у прохідному відсотку.

І це лишень початок для колективу однодумців, який отримав чотирирічний кредит довіри за безпрецедентно низькими процентними ставками. А з молодих енергійних фахівців, досконало обізнаних із місцевістю і перевірених шерогою крутих акцій на суспільне благо, хоч греблю гати. Ледве літо проминуло, а козя вже цапом стало.

Якби прискіпливо не підходити до коментування післявиборчої статистики, достеменно яким є той факт, що у чийсь могутній форпост будь-коли може у гості завітати симпатик, обв'язаний гранатами. Вони можуть і не вибухнути. Бо не обов'язково клонувати феєрверки.

Q q

Напередодні обміну

Ми знову біля межі. Мусимо скласти звіт, щонайперше, перед власною совістю. Про досягнення говорити легше, про упущення, прорахунки та втрачені шанси – не зовсім зручно, не дуже приємно. Проте разом усе це – наш підсумок зробленого й незробленого. Причин, складових, мотивацій – безліч, але позитивна відповідь на відзначене попри все мусить бути одна – прошкувати далі. Чимшвидше.

Кохання повело мандрівного філософа під вінець, з під якого він утік останньої митті ще в церкві. Навідріз відмовивши собі в інтимному щасті, пішов небитою доріжкою на спів жайворонка над полями, соловейкову пісню в садах, переснованих зворушливою мелодією пастушої сопілки...

"Нема нічого нового під сонцем", – стверджували древні, споглядаючи ірраціональну траєкторію суспільного повороту. Пречасто осучаснюються вже кимось пережиті ситуації в критичні дні. Циклічно випадає нагода спостерігати за вервечкою гріхопадінь й ангельських злетів бомонду. Зрозуміло, в найширшому діапазоні від почесного (відставка) до ганебного (втеча).

Хоча в амфітеатрі громадського життя відбувається не так уже й багато прем'єр, зате генеральних репетицій

вистачає. Усупереч правилам, на них аплодують ретро-градам й освістують модерну режисуру. У критиків неперіодично закрадаються інстинктивні підозри: рейтинги сумнівні, емоції нещирі, та, о горе, – партер заповнили клакери! Під мобілізаційну риторику заповзято кладуть масні мазки туземні іконописці.

Та облишмо репетиторів і репетиції. Часто відбувається без них – має зуб сила небесна – генеральна битва. Тому її масштабність вражаюча, удостоюється честі назватися поворотним моментом історії. Нарешті, роками обіцяне, десятилітні терикони слівес проростають паростками покращання. До врожаю ще далеко, проте видно доброго господаря, котрий до нього ретельно готується заздалегідь, узимку. Кошарки, міхи і... лижі.

Бурхлива пристрастями доба і понад ліміт втрапить у літопис, де плекаються тихі літа, покликані навести лад у прибутках і видатках. А понад усе – неухильним і всезростаючим утвердженням значимості тріумфатора, з яким більшість населення пов'язує світле майбутнє. Ця переконаність щоразу міцнішатиме, аж поки крок за кроком у злагоді зі світом не розсиплеться на довгоочікуваний попіл добробуту. Мовляв, пташко жовтобока, не клади гніздо високо.

Якомусь силачу, можливо, під бій курантів поталанить перегорнути останню сторінку старого сумніву на докорінне оновлення, у пошукуванні слави Божої, а не слави людської між стовпів неотесаних. Як хочеться нових радощів, приємних несподіванок, аури високого натхнення! Але символіка не все сприятлива – по обмінному курсу, буває, за три дев'ятки отримуємо три нулі спідометра.

Не варто хвилюватися. Добрі справи завше починаються з нуля. У нас надзвичайно прекрасний шанс розпочати усе з надчистої дошки. Не віряться, що написане далі наповниться добродійністю. Не спровокуйте, лишень, правду на добровільне зізнання. Й-бо пошкодуєте. Усі слова давно сказані...

"Однаково треба було вниз", – згадав, падаючи зі сходів у ховзкій темряві. Електрострум вимкнули поза графіком зимової економії. Казали, на дві години, але не уточнили, до якого числа.

Rr

На добраніч

Черговий трагікомедійний серіал, схоже, вичерпав терпіння традиційного дорослого кола глядачів. Цілком доречною стала серйозна продюсерська коректива у бік вишукування додаткових резервів за рахунок дитячої терплячості.

Отож найближчої неділі в національний телеканал замість пані оповідачки вечірньої казки вклинився у межах крайового простору новий казкар – із діючої адміністрації. Ясна річ, з низкою дотепних оповіданнячок. Сюжети чарівні, погляд лагідний, мова вишколена, літературна... А міг би і... вимовити: "Кохатиму, поки смерть не розлучить". Лячно було б відмовити.

Виправдовується

Місце появи дебютної телеверсії – кабінет під "євро", що у будівлі довголітнього шанувальника архітектури і мистецтва, котра, розуміється, куплена за гроші народні та

розташована на площі народній. Стосовно останньої. Є підстави сподіватися, що невдовзі вона перейде у приватну власність й отримає новомодну назву, близьку до найсправнішого з місцевих патріотів, єврохатинка якого знаходиться поруч.

Сумнівів катма: площу розрили, плитку завезли... Звідки? Звідки треба, звідти й завезли!.. На шедеврах, як відомо і коням, бюджетні кошти не економлять. Навіть у сніг, повінь, землетруси.

До речі, чомусь деякі нехороші язики зводять наклепи. Причини паводка? Дощ упав. Причому прогнозований. Та не у таких масштабах. Тут начальник облгідрометеоцентру винуватий. У чому? Бо дощ упав. Ліс вирубали? Зате дамби цілі. Три комісії перевіряли. Порядок. Ну, забракло кількох сіл на попередніх координатах...

І грошима правильно розпорядилися. Де закопали? Це дід Панас. Казкар. Не Буратіно. Де треба, там і закопали. Прем'єр бачив і міністри. Знаєте, не кожному скажеш, не кожному довіриш. Печаті сургучеві. Довічна таємниця!

Сердиться

У варварських рубках винуваті... певні сили. Ну, скажімо, вибіркові "самовільні буреломи" заради частини стовбура із цінних порід можна зупинити. Винятково ексклюзивним рішенням.

Автор теорії про сприятливий вплив бігу підтюпцем на здоров'я помер у розквіті сил від серцевого нападу. У літнього американця зламався "двигун" під час чергової перебіжки. Ось чому в зоні надзвичайної ситуації нікого кинути на амбразуру та під укіс. Мовляв, нехай тренуються.

Коли всі свої у чорних масках, потрібен компроміс: вивчити, в якій кількості кому чого потрібно. Треба перевірити, зважити, пальці на двох руках перерахувати. Щоб

не було зайвих інсинуацій, варто гукнуть експертів. Навіщо? Невдобно самим...

Жартує

Фотогенічно виглядає самозванець у надибаному амплуа. Амплуа пересмішника – рідкість антикварно-театральна. Наповненість оптимізмом більша, ніж будь-коли. І у сонце, і в дощ, і у болісних роздумах про бюджетну формулу – магічну формулу палкої любові.

Велике діло перестановка доданків – загальна сума не змінюється! Навіть як доданки не згодні перебувати у нетутешніх позах. А з ними і прокуратура, яку в нас... усі люблять. І хочуть... прицвяхувати до ганебного стовпа. І не можуть – запропастився тесля.

P. S.

Явно маючи проблеми із ефірним часом, капосні ветерани владолюбної війни нерідко нехтують сутозлотими дитячими пожаданнями переглянути вечірню казку за звичною телеверсією. Натомість маємо інші оповідки – для дорослих, про які, дещицю дошліфувавши, повторимо мовлене мимохідь славетними устами:

*Добрий вечір вам, малята,
любі хлопчики й дівчата!
Закривайте оченята,
ручкам-ніжкам спати час.
Казочок іще багато
розповість новий Панас.
Спочивайте, любі діти,
Під Панасове ля-ля,
і не сікайте на діда, –
він дисконти відбива.*

Приспів:
*І так щодва роки...
Шіді-ріді-дана, гей! (Двічі).*

S S

Неухильне зміцнення

Колеги і журналісти! Оця ухвала об'єктивна, хоч і не оптимальна. В обидвох випадках постановка питань правильна, хоч і не правомірна. Тому справа адміністративного ресурсу – очевидна і незворотна. Красномовно це засвідчують потерпілі сумарним тиражем у кільканадцять мільйонів примірників! Якщо хтось захотів когось перевершити, то прошу для розминки спершу заперечити. Інакше родео втратить прибутки. Або потоне у непослусі та бунті. Ох, і непереливки тоді автолюбителям!

Коли спорадично проводяться персоналізовані психологічні та інформаційні спецоперації в умовах відносно го політичного затишшя, варто пригадати прадавній бальзам: "Важко в навчанні (платному), легко в бою (бо вчасно й сповна дають зарплату)!" Яюсь надто часто трапляється, що клопітні тренувальні маневри завершуються зовні нічим. Одначе спровокований водорозділ уже не обійти: два підходи, два стилі... Пречудово! Тут не заплановано місцини і хитро закрученим, й елементарно-позиційним маневрам. Є божественна okazія пройти тест самодостатності у лобових атаках, у чистій грі...

У період незавершених і марудних трансформаційних процесів неважко схибити на старті, у тактичних діях, у наступі й обороні. Визначальним є не ідеалізований міфотворчий запал, а здатність до зважених конструктивних реакцій на ситуативні та довготривалі виклики часу. Одне з принципових реагувань у контексті політико-правових перетворень – вибори всіх рівнів, співіснування гілок влади, регіональні перспективи. Унаслідок неприйняття люстрації на столі у мене в робочому кабінеті календар червоних дат. Забув, правда, навіщо я його синьою ручкою...

"Народ, що виробляє триста сортів сиру, не загине", – протріщав на всіх діапазонах жахливою французькою вимовою Уїнстон Черчілль у скорботну пору, щоправда, надійно заховавшись за Ла-Маншем. Не знаю, що він сам виробляв, але добряче попоїсти пристрастився змалку. Виграв не одне дербі. Як ви здогадалися, не із сиром єдиним.

Хіба заперечиш сентенцію про те, що реформаторський настрій – це талан, це до скону. Реформи – субстанція вічна, оновлення – процес постійно триваючий. Правда, синхронний зріз інколи показує і невдалі випадки. Але у наймізернішому варіанті сміливі зміни, що хотіли б утілюватися в політичній, адміністративній, судово-правовій та податковій сферах, – ознаки поступу. Бо спинається на ніжки нова модель державного і суспільного розвитку на ґрунті, на центральноєвропейським суходолі.

Наскільки прихильною для неї виявляється історія? Рух уперед зримо відчутний. Асоціюється він із чітко окресленими постатями сучасного олімпу. А на критичні зауваження виготовимо вівіску. На тему дня, на злобу ночі. Вівісимо в Інтернеті, а не інтернаті на втіху сторожам стареньким.

[За]Вплив

Невдячно заглядати у чийсь кишені, особливо, коли вони порожні. Легко роздути значимість якої-небудь персоналії до титанічних розмірів. При цьому ціна персони і ціна закачаного повітря зрівнюються. Справжня вага, як не крути, влітає в копійчку.

Нині за прообразом древньоримського Колізею час від часу на вітчизняних стадіонах унаочнюються приклади дешевого популізму і солодкової демагогії. Засвістується безслав'я, а годящі справунки, як взірець для наслідування, шануються гучними продуваннями мисливських рожків. Кортить вдягти чужу шинель. Погон погоном, та чомусь ріст і плечі не ті. Ой, не піду в таночок білий під анонімну дудочку. Сам умію грати на музичних інструментах по класу народних.

Згадаймо зроблене хоча б упродовж багаторічного відтинку. Хто відстояв чи перестояв у черзі за перепустками у керівництво, котре нарочито відмовилося від охорони? Хто з плацдарму запасного почав наступ супроти бюджетних махінацій? Хто цвігунцем на світло нетрища виганяв? Хто дививсь у правдиві вічі до і після трудової півночі? Хто кого вивів у вищу лігу світського бомонду?

Таких риторичних і нериторичних, деталізованих й узагальнених запитань достатньо, аби їх ідентифікувати, зробити безпристрасний вибір пересічній людині. Пікантність ситуації в тому, що нижче планку опустити просто неможливо, у тім числі в аспектах захисту прав людини – мешканця повітряних замків.

Кадри[ки]

"Знайомі продають задешево не тому, що Ви дешевий, а тому, що вони нічого не варті", – сказав розумний

чоловік із поприща політики і культури. Якщо твоєю кар'єрою цікавляться, але не укладають контракти, якщо після напутніх бесід співрозмовник змушений розглядати себе у дзеркалі тижнями, не кажучи про бурлескні реакції наближеної публіки, значить уже досягнуто чимало. Міцна робоча твердь. Чудова професіональна снага. Зрештою, високий індивідуальний зріст. Груді, стегна і подібне в кондиції. Гарний старт, прекрасна динаміка. І справу, в принципі, ще не до кінця зроблено. Продавайте, та не продавайтеся.

Згадати годилося б і про іноземні легіони. Спом'янімо решту теле- і радіоресурсу, підтримку централізованих передплатників. Дечого не вистачає. Але і воно щонайскоріше буде. Найголовніше є людоньки з перевіреною кваліфікацією, здатні в авангарді протистояти відьомським танцям й обструкції. Вони націлені на доброякісні зміни і в режимі бліцкригу, і внаслідок років наполегливої праці. Відаємо сесе з газет й усних виступів. Рішуче телеобличчя влади виказує впертість навести порядок у кишеньках, де водяться гроші.

У монументальній суспільній драмі на три вагомні політичні дії (ідеї, вплив, кадри) слід прошкувати торованим шляхом виконання обіцянок і домовленостей без подвійних стандартів і потрійної моралі. Краще заздалегідь уникати зазначених причин росту протестного електорату, аніж потім проявляти звитягу на барикадах, котра – не мильна бульбашка. Рубіжний самоконтроль, гардемарини! "Витримаємо. Умремо за царя". А навіщо??? "Увісні, сні, сні... Приколисани".

Tt

Магія правди

У селах клуб і церква небезкорисні сусіди. Зазвичай на чолі культури стоїть високоосвічений подвижник, а кермо парафії стискають руки священника, неодмінно відданого справі Христовій. З цією метою у нього водійські права та іномарка.

Не все гаразд у галузі культурного будівництва. Не всі приносять стільки користі, як сіра сова. Її ще називають пернатою кішкою – нечутно летить, бачить у темряві, має гострий слух, знищує гризунів предоволі. І це не все. Може повертати голову горизонтально на сто вісімдесят, а знизу вгору – на двісті сімдесят градусів...

Магія цифри міцно проникла у свідомість, глибоко укорінилась як передчуття дійсності, зітканої з найпотемніших мрій. Магія цифри – сокровенна позначка на шкалі цінностей у будь-якому чині та за будь-яких обставин. Це – пройдений рубіж, де зримішими стають підстави, можливості та настрої на подальше. Складно вибрати, кого підвісити, бидлям оголосити і вимагати геніальних творінь, наполягаючи з-за рогу на декриміналізації дорослої содомії за згодою партнерів у затишку приватної оселі.

Вихід у світ найзатятіших скептиків здатен привнести елементи новизни на висококонкурентному ринку серйозного досвіду кваліфікованої розробки глобальних ас-

пектів універсуму і прикладної проблематики універсального характеру. Завдяки вдумливим шанувальникам і компетентним авторам є змога із честю витримати чергові випробування і здобути широку прихильність. Та, володіючи високим стилем думки і письма, не розігнати б чутливе середовище найправдивішою кувалдою інтелекту вразливого батька демократії, людини імператора.

Загітуєш, уловиш доньку чи сина записатись до музичної школи. Встановиш пільги, компенсуєш дитячі забавки. Очікуєш радо концертного дебюту. Акордеон, гітара, скрипка, піаніно, саксофон, флейта?.. Ба, ні. По класу ударних! Ліричні експромти на барабані ще можу перечекати на роботі, але як мені жаль безробітного сусіда. Він задоволений?! Добре, каже, піонери своє відсурмили.

"Ото колись сусідське дитинча щоранку сурму продувало! Терпів аутотренінг, не скаржився, щоб не звинуватили в антикомунізмі. За рік виявилось, горн прописав лікар для оздоровлення легень. Розумієте, незалежність мною воістину вистраждана. Усім і так по ксилофону та цимбалах на повну катушку, а для мене ні – пора бездержавності!"

Принагідно звертаю увагу на неоцінену значимість усіх, хто прагне подолати залежність від наркотичного впливу чуток і домислів. Учитуйтесь від першої та до останньої сторінки, щоби місцями знати щирозлоту правду в умовах різко окресленої кон'юнктури. Лишень не зганьбіться провокуванням пологів за відсутності вагітності. Бо гласності – кіт наплакав, а світ як на долоні.

Сотні номерів. Чималий наклад. Роки існування на одному-єдиному шляхетному подиху. Багатьом це багатство видається дивним. Проте їхню прихильність, власне, завойовано відсутністю знервованих або лайливих речень, підметів і присудків.

Наша апатія до полеміки виводить з рівноваги недругів. Але навіщо витрачатись на з'ясування стосунків, коли

не існує спільних розмовних тем?! Навіщо комусь втирати постійно носа чи розтирати по асфальту?! Караван іде і йтиме без найменшої тіні сумнівів на орієнтири надійні. У клієнтелі напіввідповідальних вигідніше заробляти на хлібчик з масельцем черговим по туалеті, аніж розлякувати бургерів туалетним запахом недешевенького паперу марки А.

...Насамкінець, либонь, варто на гідну перспективу метафорично озвучити свіжесеньке віншувальне гасло про сотню-другу років. І ви знаєте, у цьому віншуванні є незборима досконалість правди. Це просто під силу!.. Декому... вільно дихати обома здоровими легенями – серйозною і смішною. А декому ні. Обійдеться. Приміром, боляче зрання посміхатись до кутніх прес-секретарці після скорочитання еротичного роману за нічним абонементом.

Uu

Нафталін оптом

Здивуванню не вглядіти меж. На проводі знову останній герой. Перепитує, чи не забули. І по телефону мобільному надиктовує черговій секретарю-друкарці свої думи геніальні. Революційні. У рубрику класиків. Листи з далека наговорюються довго. Знаєте, поки сам запитання складеш, поки відповісиш... Нудно. Дорого. На вагу золота. Хвилинка стільникового зв'язку не копійку коштує. Що вдієш?! Заради рідного нещасного на-

роду. І гасло відповідне – турботливе. Видно наче, як сльози проступають – не витримала душа мобілки.

Ой, вболіває за простих людей гусляр-сміливець у далекому зарубіжжі, куди втік од переслідувань ганебних. Квилить-плаче зигзицею. Відцурався, здрібнів, знікчемнів. Аби достеменно доконати невіруючих жалями крокодилячими, голосіння було продовжено наступного тижня і за місяць мигцем завершено. Перфектно. Звичайно, звичайно! Яка ж вистава в одну дію. Непереконливо. Вродилось ледащо нінащо, в багні довгенько гниє.

Отож перегляньмо ще раз експортну п'єсу талановитого пера зарубіжного драматурга з вітчизняного сурогату. Світло безбожних не гасне.

Дія перша. Хто винен?

Життя. Примусило підписати не той договір із совістю. Далі ніби все пішло (чи мало піти, та не схотіло; чи раніше пішло і не повернулось) вшкереберть: валюта, траси... (замість трикрапки самі додумайте в риму) тощо. Необачно – на експорт. Путь вигнання сумна – в один бік, якщо не ближче. Словом: "Кергуду!" Мовляв, як відмовитесь, вони вас приріжуть, утрамбують в асфальт. У вечірній темряві, котру де-не-де пробиває потужний посвіт вуличних електроламп, коштовний фінансовий звіт затвердить наглядова рада зони вільного продажу автопокришок у кілерській гуртівні калейдоскопів.

Дія друга. Сентиментальна

Розгортається на фоні ультрашокуючих декорацій – безлад, бандитизм, шестірки, аморальна сірість... А з-за

кордону, де сонечко в нічку ховається, на білому коні виблискує титанічна лисина. Вона слідкує за сценарієм, готова у будь-який момент втрутитись. На боці добра селяни і міщани отаборилися. Дороги ремонтуються, фасади реставруються. Нудьга скарала б на горло, коли б не скрині динаміків аматорів із вокально-інструментального ансамблю не розірвали сонне довкілля шаленим потоком ніжно-інтимних мелодій.

От, раніше часи веселі... Горілка, тютюн, конфіскація, акциз-безакциз, нерухомість комунальна... Ясна річ, в інтересах громади. Воно ж можна і повернутися. Спільники залишилися. Не встигли втекти. Дехто вже й звільнений по молодості, недосвідченості. Хоча?.. Неделікатно!.. Преміальна стрільба з вінчестера. Подумай. Чого, брате, так збілів? Думаєш, публіці подобається білий комірець і випрасована весільна сорочка?

Дія третя. З Біблією

Чому б справді не покаятись після тимчасових невдач у боротьбі з кланами та зовнішньою загрозою у вигляді терористів й екстрасенсів. Щирості малувато. На матюкливих вустах – олжа грози дитсадка, що пісяє на стіни, бо незручно з санвузла виганяти виховательку з бігунцем. У баламутних очах – вогник месіанський. Боже ім'я покликається. Даремно... Товариство хутенько впивається. Гаснуть фари запізнілих авто.

Але ж голова, але ж лисина!.. Розумище! Куди подіти? У залі з акустикою не бійся говорити енергійно, з пафосом, з апломбом... Під акомпанемент інтелектуалів – нашого цвіту по всьому світу. Що? Засвистали?! У буквар зіркіше заглядай. На букви, на склади... Не малюнки для алкогольної тари. Під хлюпіт міцних напоїв.

Дія четверта. Тактична

На декораційному тлі – зима, іній, заморозки. Пластикові та латексові ноу-хау виборчі... Батьки держави виховані змалку добродійними християнами. На авансцені – справедливий контролер із кобурою біля бюлетневої скриньки хотів би стояти. Він знає, усе знає про несподівані зникнення, появу підписів привидів в останню ніч... Знає і пильнує. Глядачів катма. Та раптом!.. "Не робіть з пиятики жировиська. Ми ж фамілія і колеги. Горілки – море. Три півлітри винесли на могорич".

Завіса. Сміх, ридання... З нафталіном. Оптом. Бо дешевше.

P. S. Цареві Миколі I вельми сподобалася комедія "Ревізор", що дебютувала 1836 року. Але чомусь свита спаленіла. Наступні дванадцять років Микола Гоголь провів закордоном, подалі шанованої публіки.

V V

Земля горить

У літню спеку, в урожайну днину починаєш раз у раз відчувати особливу причетність до неосяжних витків суспільних проблем глобальної напруги. В екстремальне докризове літо 2008-го, щоб навчитися літати на

параплані доводилося викласти п'ятсот гривень, а за стрибок із банджі з мосту – триста. Але так розважаються поближче мегаполісів. Попросіть, і вас спустять вниз рікою без копійки. На бокорі. До запитання.

На тверде переконання фахівців із природних аномалій, підвищена сонячна активність за теперішніх обставин здатна добряче попсувати уставлений біопсихологічний ритм у деяких локальних ареалах. Отож, до синоптиків долучаються лікарі, не варто дивуватися несподіваній зміні поведінки окремих людей, котра, як не прикро, поволеньки стає незворотною, невиліковною.

Приміром, причин ускладнення поточної політико-правової та соціально-економічної ситуації чимало. Але у весняно-літні місяці зримо відчувається посилений вплив магнітних бур на Сонці. Як наслідок – перші втрати від сонячних ударів. Найбільше потерпають великі за посадами. Симптомів низка.

Запаморочення владою

Піддають себе крупні постаті невимовним тортурам: щелепа падає, слина тече після масштабного усвідомлення можливостей самовдосконалення у виснажливій праці з фінансовими потоками. За велінням серця, за покликом сумління вони болісно переживають прогресуючу втрату пам'яті. Спочатку випадає одна база даних, потім забувається інша. Нема кого, як політолог політолога послати у бібліотеку. Думайте, читайте. Ось список книжечок. Не всім філістерам найбрутальнішого штибу, що пізно прилучилися до письменності, личить бити черевиком по столу на сесії Об'єднаних Націй.

Конвертація почуттів

Колись значного поширення набули послуги "Книга-поштою". Нині – "Гроші – в конвертах". Нехитра арифметика ушорила наохтема в ракаши всіх заслужених патріотів рідного краю. Розцінки різні. Через те що "живих" грошей шкода, часто трапляються бартерні операції – по літрів двісті бензину на ревізьку душу в місяць. Тому заяв корінних ветеранів управлінської ниви вистачає. Просять приїжджих не затьмарювати небосхил. Радісно крокують дорогою звитяг і так завзято, що упрієш, доганяючи. Плутають документи з анонімками. Що поробиш – конвертація почуттів.

Дорогами брехні

Гроші в конвертах, куратори в обозі. Вперед! Але куди? Направо поїдеш – знайомі букви, наліво – вони ще більші... Горить земля під ногами в лакованих топанках і під колесами броньованого "мерседеса". Не бажаючи спілкуватися, відвертаються чесні людкове з узбіч. Наслухалися обіцянок, насолодилися царською милістю "в очі одне, а поза...". За конвульсивними рухами сокири кадрового розгардіяшу наспостерігалися. Відповідальність перекладалася на підлеглі горби без витонченої фантазії. Рано чи пізно облуда спадає. Горить земля...

Ворожба торговця

Аура. Блаженство величі. Черзі бажаючих вклонитися немає кінця. Всі щось несуть. Кожен знає чарівне слово

"дисконт" і куди принести "цісарю цїсареве". Що це? Визвонює каланча. Знов пожежа? Ні. Просто зникло декілька мільйонів у невірному напрямку. Кинулись на перехоплення. Погоня чимала – вчителі, лікарі, пенсіонери... А якщо ворожка скаже завтра, що закінчилась біополя благодать?! А правоохоронці скажуть і не передумають післязавтра, що це не аура, а корупція?!

**Лють
безсилля**

Біганина по районах. Бюджетне фіаско. Навіть зневажена молодь розчулилась від недобудованих багатопверхівок обіцянок. Десяток перемінених і замінених, вилучених і залучених розпоряджень. По п'ять доган і п'ятнадцять звільнень. Класичне невігластво візується в еквіваленті будинковому чи квартирному, конвертика із гонораром за труди. У результаті – дезорієнтація та параліч виконавчої вертикалі, органів місцевого самоврядування? Не віряться. Однак усі чекають розв'язки. Півтрудодня за кавою.

**Агонія
фіналу**

Про діагноз мову годі вести, бо він очевидний. Тут симбіоз – манія величі дуже підсилена манією переслідування. І сталося це, запам'ятаймо, не у високосний рік, рік високого сонця, а в літню спеку, в урожайну днину... Що вдієш: у кожного своя доля, у кожного своя аура.

Ww

**На світ
благословлялося**

Дивен промінь потойбічної ватри віків... Воскресає міцність і відвага, стиснена в зубах. Хто коли відчув аби душу, якби не черево пусте... Аби не потурати невибагливим смакам сучасників, ексцентричний Фалес із Мілета ненастанно проповідував, що все виникло з води. І помер відповідно – впавши у криницю. Випадково. Але ж пережив віки! А ви кажете: не лий водичку. На комуніста з лагідними манерами. Він же єдиний з генеральних секретарів мав усміхнені очі та запатентоване гасло про соціалізм з людським обличчям.

**Елітарний
заспів**

Замкнута творча група постала через рутинність можливостей традиційного лотерейного принципу. Поза ним поважне число випадкової молоді потрапляє у вир спеціального замовлення. Провідну роль у виборі соціального статусу відіграє змога впливати на параметри матеріальної бази.

Виходить непримусовою потрібність згуртувати здібних і обдарованих нівеляторів інфантильності, що заро-

джується в осередку зближення різнополюсних поглядів, але глибоко моральних у приватному існуванні. З ними можна сміливо посвятитися справі відродження: народити для скарбниці знань лауреатів, які відзначилися здатністю працювати за фахом пліч-о-пліч, самотійно і незалежно від примх і забаганок поганих консерваторів.

Вхід безкоштовний за особистого бажання та одностайної згоди членів елітарного товариства. Вихід добровільний, але платний: кримінал вишукає обласна податкова і райпрокуратура. Зазвичай зібрання обирає тимчасового провідника для зв'язку з колом зацікавлених осіб, координатора осмислювального процесу і новаторських підходів, захисника честі та гідності привітних мешканців занесених снігом передмість і сільських околиць.

Неторованим шляхом без нелімітованого слухання телефонних консультацій та прослуховування за індивідуальним графіком довірливо-сповідальних розмов далеко не зайдеш. За домовленістю можна витратити гроші змагальним раундом. У співбесіді зі значним скороченням і вилученням зайвих і другорядних диспутів сценарій вимагає втнути гопака. Ремесло суфлера посередництвом обміну на вікопомні події виходить з ужитку.

Взаємодопомога у вирішенні посталих проблем можлива через пропаганду неусталених форм роботи, профінансованих власними коштами. Виготовлення плугів, возів і решти реманенту для трудів праведних на присадибних ділянках вимагає конче депутатської підтримки. На законодавчому рівні вирішується доля єдиної на весь район оранжереї, а зазедве помітним рядком у держбюджеті мовиться манюсіньким шрифтом про відсутність насінневого магазину.

Під час зустрічей з виборцями додаткові витрати поглинуть добровольці з філантропічних установ на пільгових умовах з урахуванням загальних підстав із диференційованими підходами. В установленому порядку проводиться поселення у кабінети на сприятливих для керівної праці

поверхах. Службовий автомобіль стихійно упізнаватимуть і зупинятимуть місцеві жителі. Добре, що не з вилами.

Існуємо з часу проголошення та з ласки меценатів. Таємниці творчих лабораторій тримаємо у корчмі на об'їзній. Вам ще сподобається і наша аббревіатура. В умовах інфляції весь стратегічний потенціал умістився в трьох буквах. Тотальна економія за непомірної скрути.

Об'єднуюча притягальність

Невдячна справа – висловлюватися спересердя на політичні теми. Корективи вносяться швидше, ніж улюблений політик чи вподобана партія виправдовує найсумірніші сподівання і передвиборні обіцянки. Але природа людської сутності заснована передусім на непіддатній скептицизму вірі у "царство вічно вчорашнє".

Розмірковуючи над фатумом політики локального здвигу, зауважу декілька спостережень. Безперечно, тішить глибока вкоріненість пропагованих ідей світової демократії, що мають об'єднуючу притягальність для поміркованих верств, розподілених звичайно багатьма морально-діловими чинниками, чертами і ризами.

Усвідомлення адекватного значення місцевого фактора (подвижницький патріотизм) у минулому доповнюється нині навік-віки продуманою програмою перетворень, що терпеливо узгоджуються з реаліями. Спрямованість на виховання і примноження кадрового потенціалу, котрому під силу не тільки взяти владу, а й використати її на суспільне благо – прикметна риса прагматичного курсу.

При цьому в об'єднанні фахівців спостерігається збалансована присутність теоретиків і практиків. Неофіційно розрізняються вони величиною тіньових доходів. Особливо простежується молодіжний струмінь. Тому цю команду не одразу витуриш на пенсію.

Усе сказане – щедрі аванси. Найприємніші оцінки – за результатами... З тих пір, як я почав водити машину, дорогу переходжу завше обережно. Але йти треба. Оголошення заклично сповіщають про концерт, влаштований аматорами самодіяльної сцени після доповіді про кришталевий спів дуету чи тріо влади, що заворожила душевністю. Шкода пропустити величні моменти, коли на закінчення хор під керівництвом заспіває про славу. Зал підхопить, замре. А в найближчу неділю трудівники гайнуть із творчим привітом до побратимів зарубіжних.

Пустота надмірна

Не умістився в шкірі й у гідній студента статті вдалося кількома штрихами повчити заскоружлих. Їхня платформа – як мізерно-дріб'язкова (з точки зору світового громадянства), так і вражає звичайного краянина широтою помислів. Не ганебно скористатися послугами тлумачів-консультантів і референтів, які десь читали про подібні речі ще до поставарійного забинтування сідовласої глави.

Звинувативши платформу в надмірній пустоті, трудно не заразитися від хворих. З ким уже поведешся... Ніби відчуваючи, що часу в проплаченому ефірі залишилось обмаль, автор мимобіжно окреслює в загальних словесних оборотах свої хвилювання і біль. Прийшов Пегас перегна-ти нас. Як не прикро, у школі добряче вчать читати і слідкувати за перебігом радіо- і телепередач. Вилучення з уст нічим не зобов'язуючих фраз видиться недоцільним. Хто ж згодиться німотно ловити безмовних карасів у ставку, наповненому застійною, непротічною водою.

Інколи засмоктує трясовина, встелена трояндами. Пишу не для того, щоби картати гострий розум, а тільки його підгострити, пробити дорогу нововідкритому переосмисленню. Лячно купатись у хвилі безпідставного різнови-

ду крайності. Бракує непересічних революціонерів, які, линуть поголоски, стоять на альтернативних позиціях словесної балаканини. На притворі заохочені дощем превражним проростають гриби зі свинцем, що тягнуть на дно. Не догледіти противників усього, чого душі бажається. Сум'яття думок викликає лікарське співчуття. Можливо, інерційний поїзд золотої серединки вже мчить із пристойною швидкістю. Як не зовсім сторонній плюралізму.

Від жодної політичної суперсили сонце не зблідло і не згасилось. Геракли близькі неба або поривом волі, або розбитим мозком туги, або найвищим п'єдесталом у музеї гамівних сорочок. Узагалі мізерна тінь епохи землетрусів і вулканів годиться лиш у перелік довгий молитов. У край повстань рушаймо, де ніхто і нікого так і не зборов. Бо недобачив на овиді. Дромедари дали дропака.

І саме тоді дев'ятнадцятилітній гамбурзький хуліган перелетів Балтику і протиповітряні кордони, приземлившись на бруківці Красної площі. Сам-один обернув на посміховисько маршалів усіх країн, що тільки-но об'єднувалися.

X X

Після кастрації

А олетіли гуси з броду, сколотили в ставі воду, аж сопілочка, очманівши, стихла. У сутінках розкотилися з діброви солов'їні трелі, приколисуючи царство птиць, допоки на небозводі не проб'ється ранкова зоря. У цій вишуканій місцині живе людина з академічною освітою.

Наливши горілки, вона взяла чарочку в руку, потримала кілька хвилин і знову поставила на стіл. Повалившись на диван, трагічно прорекла: "Як хороше хотіти, та краще – моги". "Світ мене ловив, але не спіймав", – повноправно личило сказати цій людині про себе. Будучи настільки скромною, вона не змогла й отак помріяти...

Подібно до взаємин у відкритому акціонерному товаристві, політична партія тримає відчинені власником двері для всіх охочих: заходь, почувай себе як удома або вимітайся під примусом чи самотужки. Та частіше у ній оптимальну кар'єру роблено в режимі "комар носа не підточить". Поміряв шефу пульс, купив картини для начальства за вільно конвертовану валюту, роздав хворим апельсини від знаної у вузькому колі фірми, що, як і очікувалось, виграла тендерні закути. Усе тіп-топ, усе замість ліків, що дорожчі.

Оскільки схему відпрацьовано вже на першому етапі, консолідована влада регіону вирішила через телевізію підняти планку соціальної захищеності земляків. Ціною неймовірних зусиль вишукані додаткові мільйонні дотації на реформування системи охорони здоров'я, підвищення якості та здешевлення вартості медичних послуг. Дякувати Богу, внаслідок відміни тендерів забезпечено прозорість у дріб'язкових закупках. Витрати понад сто тисяч гривень не покаламутніли, поки не втрутився котрийсь контрольний орган за вказівкою з Києва.

І це виявилось політичною провокацією, а справжні документи – фальшивкою, між іншим, купленою за американські долари на базарі в невідомому населеному пункті з абсолютним ігноруванням тендерних приписів. Порушено кримінальну справу: купувати треба ліцензовану продукцію з обов'язковим оподаткуванням. Мовиться тут, звісно, не про "Кольчуги" і не про іракську стрілянину, а про боєприпаси вищого гатунку для перестрілки і підричних трансакцій місцевого значення.

Можеш усе забути: зоряну дорогу, гай зелений... Падають на капот цеглини з громіздкими сегментами шту-

катурки на цементній основі. Граціозно починається велелюдний концерт прителепкуватими силами художньої самодіяльності первинного осередку за порядковий номер під благодатним парламентським куполом у стольному граді.

У сан весільного танцюриста возведено сивочолого ветерана державотворчих змагань. Якихось пільг не передбачено, за винятком менюету нашвидкуруч юної радниці чи політрозрадниці інтернаціонального формату. Щоб довше нею пахло, двері зміщують заздальгідь у напрямку протягу. Влада – гойдалки ірраціональні.

Повнощокі непідстаркуваті кавалери, збадьорені оздоровчими крапельницями, сексуально дефілюють під сонцем, що світить яскраво. Одначе, казав мені в отроцтві татко, не задирай дзьобика завчасу, орлятко. Навіщо жили рвати. Оспівав титана у піснях і полотнах та й забув на дні оковитої, врученої замість гонорару за недорогу баладу про трелювання лісу на асфальт. І не треба просити президента написати звернення до нації про те, як актуально вчитуватись у спадщину. І не треба катувати єство неквапливими споминками про змарновану пору, коли не відчувалося дефіциту на гумки одноразового використання.

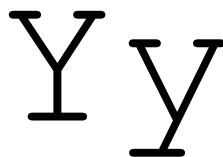
Нашіптують у вушко ущипливо аполітичних принад, підсолоджуючи несамовитими інтонаціями здорової хтивості козацько-еротичних вольностей. Аритмія. Не до веселощів. Надибай грішників колибу, до неї рятунок найперше надійде. Віддайся поклику вічної далечі. І каяття, і зачаття... Трапилось? Ноги покривши одіялком, поговоріть удвох про своїх діточок перед іще кольоровим готельним телевізором похилого віку. Терзає сумління? Ціною неймовірно титанічних зусиль удалося зберегти подружню вірність недоторканою. Після кастрації.

Покарання роками нишпорить за винними. Навіть за судовим вироком не підлягає конфіскації білизна у кількості двох змін на особу, постіль (матрац, подушка, по

дві простині та наволочки, ковдра), два особистих рушники на кожного. А з меблів – по ліжку, табуретці (стільцю) на одну людину, столу, шафі та скрині на сім'ю. Крім того, продукти, паливо і корова або коза з кормом до виго-ну на пасовище і збору нового врожаю.

Доки український Вашингтон і гарант Конституції десь перед порогом кабінету затримався "невоздержанієм", італійський прем'єр дістав з кишеньки синю хусточку і, нахилившись, жестом показав, ніби натирає черевики Шевченку. Живому. Не Тарасу. Форварду "Мілана". Золота нога! Тож нехай осяє священний вогонь Прометея нездоланне прагнення досягти високої мети. Раз добром нагріте серце – вік не прохолоне.

Ось така природа галаману за Кобзарем.

Дорожні знаки

Вибух зруйнував сусідську хату, розтрощив паркан і скинув гребінь із будиночка навпроти...

Привернути увагу до притаєних проблем годиться красиво, з артистизмом. Самозреченим голосом викриваються вади. Виснажуються в демагогії імпресарію, прихвалюючи чудернацькі проекти поновлених ілюзій і відроджених утопій. Значна частка з них, людей марнославно-них, – носії амбітного вірусу – жаги покермувати громадськими справами.

Якщо у виданні делікатно подається аргументація – прояв стилю повсякденного мислення політика компромісно-консенсусного типу. Отож інтелектуальна напруга у гострих політологічно-публіцистичних перепалках завбачливо переноситься з персоніфікованих оцінок у бік узагальнено-неконкретних понять. І не потрібно багато говорити, бо ще законспектують, наклинуть біду. А ми зберемо громаду воювати до загину за нецензурний контекст розбудови свободи слова.

Будь-яка книжка першого-ліпшого діяча найпривабливішого кольору – доступна візитка його розумового рівня та ідейно-теоретичного фундаменту. В їхній міцності та надійності, глибині та гнучкості сумніватися не доводиться. Як рядовому виборцю – людині фізичної праці, так і типовому індивіду, обтяженому науковими зацікавленнями чи богемним помешканням. Онучата на колінах у діда зачитають вільну пресу до дірок, прищеплюючи собі любов до історії.

Зловлений на плагіаті гарячий неприбічник клонування інтелектуальних дерзновень почуввається ніяково. Сліпе копіювання в погоні за покращання місцеперебування під сонцем – добра нагода для раннього інфаркту чи іншого лиха у сфері психіки на вибір. У кожного шлях свій... Що інколи в заядлого власника транспортних засобів прохоплюється біла заздрість.

Як прокладається путівець? Бульдозери відсовують щитом дерева і землю, котру скрепер розрівнює, робить гладенькою. Вантажівки підвозять щебінь. Грейдери утрамбовують його, щоби мати пласку основу. Асфальтоукладач розподіляє суміш щебеню, піску і смоли. Черга – за катком... міністра транспорту.

Дороги з'єднують одне місце з іншим, тобто населені пункти між собою. Легковики, автобуси і вантажівки залюбки рухаються великими дорогами – автомагістралями. У них майже немає відвідних шляхів, їх рідко перетинають перехрестя, тому рух тут проходить без затримок.

Дорожні знаки і шосейна розмітка показують водіям, куди і з якою швидкістю рухатись...

Подорожуючи до Львова, Джакомо Казанова де Фаруссі приголубив молоду дружину графа Замойського. Вона пишалася своїм хворим чоловіком, але змушена відмовляти йому через приступи епілепсії в моменти любовного збудження. Далі Казанова проводив нескінченні бенкетування тижнями: замешкав зі знаменитою львів'ячкою Камінською, розважався з милою дівчиною, на якій після цього одружився граф Потоцький... "Зустріти красуню – справжнє диво, а привабливі жінки є рідкісним винятком," – італієць ще встиг насолодитись краєвидами, які кількома роками пізніше Австрійська імперія перейменувала на провінцію Галичина і Лодомерія. Крізь віконечко карети...

А як у сиве бездоріжжя красно і неквапливо проминали дні! На руїнах Риму бігали курочки і півники, шукаючи собі якоїсь радості. Хтось дорікне: нема харчу, тому так бадьоро переміщалися. Приміром, Наполеон ледве довоювавсь, аби Валєвська завагітніла. Охочих допомогти теж не бракувало – поруч імператорська гвардія, залюблена не стільки у дітей, як у тоту роботу. Особливо тоді, коли нічого їсти, тільки кури бігають.

І Тису перейшли батальйони... диких вепрів. Начальство кинулось обороняти ввірену територію. Полювання завершилось хлібосольною стріляниною, себто салютом на честь пивного фестивалю. У бруденшафті завмерли містечкові амбіції та добросердя бельгійського капіталу. Пошанування дружбою увічнило взаємну приязнь, яка завбачливо обминатиме чорні тенета опозиції, тимчасово невіізної.

Z z

**Співвітчизникам
на пошану**

У поранок історичного повесніння випробовують громадське терпіння ретрогради, одягнені у заяложені маскхалати локалпатріотизму і соціальної демагогії. Ветерани владних висот прозрівають на очах, уголос збадьорюючи себе запилюженими гаслами про те, що комусь час іти. Аби-но. Абикуди. Абиколи. Конвульсивно пробують утриматись на плаву розбурханої псевдонаціональної напруги і регіонального месіанізму.

На енному році незалежності поодинокі безвідповідальні представники бомонду провокують суспільну деструкцію, приховуючи під личиною фальшивого правдошукацтва незаперечну істину – свою посадову нездарність і слабкодухість. У чому саме полягають їхні розбіжності з генеральною лінією партії, що прикро вразили? Та перестали ходити на партзбори і з регіонами спілкуватися по телефону, припинили публікації у завжди відкритих для них останніх сторінках партійної трибуни...

На превеликий жаль, винуватців політичного банкрутства вистачає. Як не парадоксально, їх швидко знаходять серед тих, чії біографічні дані починаються поза межами доступних уявлень про щось. Враховуючи ймовірність негативних наслідків подібних заяв і групової неадекватної

поведінки, уродженці різних регіонів справедливо воляють до широких світових верств дати гідну оцінку підбурювачам конституційного спокою, прав і свобод.

Анонімка 1 (Для преси)

Довгоочікуване стається несподівано, на рівному місці. Для когось – як грім посеред ясного неба. А хтось чи не притомився в чеканні. І все-таки зміни в дорозі. Правда, не з волі тих, хто задекларував їх потрібність на правах дорогої реклами у вигляді дешевого популізму.

Початки і кінцівки травня з чотирирічним інтервалом завше залюбки і розмашисто запліднюються контрелітою адміністративними думками. Але це відчай текстів не для друку. У незаангажованих незалежних речників просто ринкові погляди прогресивніші та розцінки височенькі.

Спроба номенклатурного реваншу в апогеї незавершеної кадрової революції у формально європейській країні, всупереч очікуванням, виявилася звичайним побутовим самогубством. Причина – байдужість до борсань і вивертів їхньої долі з боку населення суверенної держави.

Вочевидь, незгубний кадровий голодомор освятиться совісно обтесаною регіональною первоназвою революційного подвигу. Хоча його здійснено не з ласки "низів", проте їхньої визначальної абищиці в розгортанні поточного сценарію ніхто жодним безапеляційним судом не заперечить. До прикладу, візьмемо до уваги бурлескний прояв синдрому встановлення тотального контролю за діловим життям, який, відображаючи місцевий колорит, не оминув троянд усіх кольорів чи барв веселки.

На практиці це витіснення на узбіччя силовим тиском (жонглюючи владними повноваженнями) низки підприємницьких структур, з одного боку, а з другого – простенька схема перекачування бюджетних коштів (погашення всіх

видів заборгованостей через бартерні операції й тим па-че) у приватну кишеню. Причому сміливо, авантюрно. Без найменшої підозри в існуванні антикорупційного за-конодавства...

Ініційовані "верхами", найближчі кадрові зміни в об-ласті, ймовірно, будуть кардинальними і стосуватимуться всієї колоди задіяних карт: від туза і до шісток. І, сподіва-юся, ввійдуть нарешті яскравою сторінкою в новітню істо-рію євроатлантичного простору.

Чи не занадто пафосу? Починаючи з минулого тися-чоліття, коли група тутешніх звияжців на чолі з досвідче-ним ватажком усе-таки домоглася відставки тодішніх ке-рівників краю, серйозних посадових новацій не спостері-галось. Хіба що невеличкий щорічний декор восени і вліт-ку. Проте в цілому номенклатура (управлінці тоталітарно-го чи авторитарного покрою) продовжувала заправляти, ясна річ, оновлюючись у горнилі мімікрії, пристосовницт-ва. Без колупання люстраційного, як у заможному поль-сько-чесько-угорському зарубіжжі...

За цей час у країні пройшли події надзвичайної ваги: здобуття незалежності та нової Конституції, перші, другі, треті, четверті, п'яті президентські й парламентські вибо-ри (вчасні та дочасні), політична структуризація, соціальні зміни... Все це, як не дивно, торкалося владного олімпу м'яко й опосередковано. Наприклад, якось улітку бонзи заради порятунку, зрештою, погодилися визнати лідером енергійного інтелектуала, котрий щойно відсвяткував не так багато років. В обмін на гарантії сформувалось й оточення, де, згідно з класикою, знайшлося місце і для невеличких інтрижок, і для грандіозних підставок. Цей гурт кумів і сватів, гірко визнати, не був командою однодумців, хоча так мовилося в ефірі та на шпальтах неодноразово назубок.

Поблажливість до невисокої виконавської дисципліни, не дуже перебірливий та не зовсім професійний підхід до формування середньої ланки управлінців, а також не-

бажання усвідомити бумеранг оприлюдненої тези про відповідальність за холосту перенапругу, мабуть, у сукупності привели до появи на світ вікопомного Указу про ще молодшого наступника. За плечима – певний менеджерський досвід і бізнесові рифи...

У представленні юного достойника попередній участі не взяв, заперечивши таким чином прилюдно який-небудь спадкоємний натяк. У припишклому залі його близьке оточення думало інакше. На відміну від незбагнених віражів апаратних інтригенцій, прогнозована душа номенклатури є надто прозорою і без марганцовки з пургеном.

Але... Зверху теж не святі. Горшки, правда, не ліплять і не виносять. Тому встановили дуумвірат. У Стародавньому Римі він почасти виправдовував себе з точки зору ефективності ведення державних справ і забезпечення рівноваги соціально-кланових інтересів. А втім це – біполярність, природна схильність до конфліктогенності. Звичайно, вивчаючи ситуацію, на деякий час можна затамувати одноосібні лідерські устремління... Як свідчить людський досвід, поєднання двох егоцентричних та ще й одновікових фігур – стрімкий потужний біг, але на коротку дистанцію. Зигзагами.

Дуумвірами не народжуються. Отож перший з незаконнароджених – іменитий бізнесмен із непоборно загостреним в'їдливо-шахраюватим рефлексом, другий – емоційний небізнесмен апаратного буйно-веселого розливу. Нетрудно здогадатися, небосхил прикрасили два чоботи пара, відмінність яких схоплювалася неозброєним оком: ідейний гарт, управлінський стиль і, так би мовити, електорат. Це не було таємницею ні для кого, тим більше для тих, хто зверху, а також психіатрів і психоаналітиків. Вони спостерігали. Власне, довготривале чекання революції – фінансово вигідна перспектива.

Лакмусу виявилось достатньо. Номенклатурний антураж навіть за "чистої гри" працює в "тіньовому" секторі, приторговуючи душами. Уцілівши в черговій парламент-

сько-президентській кампанії, він спробував морально реабілітуватися референдумом на безальтернативній та безконкурентній основі народної ініціативи. Якось втратилися ціннісні орієнтири. 99,99 відсотків годилося б зафіксуватися раніше. Пророблена бравада викликала іронічну депресію у вітчизняно-зарубіжних мізках.

Не встигла ейфорія уявної перемоги розвіятися, наче ранковий туман, як засурмили горни і вдарили бубни перед останнім бастіоном. Оточення (у левовій пайки – волося повипадало від "хімії" – постійного перефарбовування) спровокувало на масштабність: із міжособистого перейти у партійно-політичний двобій. Звісно, ця відплата має залізну вмотивованість, однак заздалегідь зіпсовану авторитарним присмаком. Утвердження демократії про номенклатуру залишає підручниковий спогад. Ще у книжках мрійливо мовиться про національну еліту, котра приходить до влади через щільні сита громадянського контролю, інтенсивну корисну діяльність, гостроконкурентні вибори і тому подібне.

Нашвидкоруч поставлена клоунада із заявами різного штибу, опублікованими державними і приватними газетами в останній декаді звітного кварталу, остаточно спростувала міф про хоча б якийсь інтелектуальний потенціал і дійства, і виконавців з їхніми супутніми прожектиками міжнаціональної, міжконфесійної, міжрегіональної "гарячої точки", прикритої "голубими касками" ООН або хоч диво-"Кольчугами", за котрі араби ще не встигли принести готівку.

На щастя, даремно затрачена енергія і ресурси блискавично прискорили розв'язку. Штучні потуги розкрученої регіональної економічної доктрини розродилися комп'ютерною моделлю бухгалтерського розв'язання гострих аспектів, усеціло заглибленої у бюджетну гру і найретельніше підпорядкування прибуткових афер. У демократичному суспільстві, переказують грантовики і стажувальники, подібне здійснити не під силу навіть у сотні разів фінансово потужнішим структурам.

Курс на давно очікувані реформи завше починається з абсурдних ідей. У політично структурованій верхівці триває безконечно обговорення правил гри. Як андрон і нейтрон, боротьба за здобуття та утримання державної влади є невичерпною. Ефективнішого механізму забезпечення суспільної стабільності людство не придумало: дав ляпаса – отримав навідріт...

Постноменклатурний реванш примітний, як не парадоксально, лідером неурбанізованого походження. Інше ситуативне, як завжди. Типова й поразка, що водночас відкриває на відтинку державотворчої ходи до прогресу і процвітання посвіжілі сподіванки книголюбів, які смакують пригодницьким жанром.

Непідробною радістю переможного успіху мусить бути пройнята щомиті рутинна ненорменклатурна чиновницька праця. Бо фіаско – невибагливе, трапляється і посеред затишшя, і під грім пропагандистського оркестру. Ейфорія перемоги – висока мораль, інтелектуальна міць й організаційна спроможність. Без перетворення у практичну площину зазначеної тріади діюча генерація з владних висот запам'ятається хіба що віком. І слава Богу.

Анонімка 2 (Для Президента)

На прицілі опозиційної газети, як не сумно, знаходиться не влада. З одного боку, цілком зрозуміло. Будучи новотвором медійного ринку, вона є усього лиш радикальним відокремленням колись агресивної новинки экс-володаря. Проте нинішня опозиційна газета практично уникає критичного матеріалу і часто нейтрально-позитивно солідаризується з діями владних чинників. На це виділяються "зелені" аж із центра Києва.

За неофіційною інформацією, вона утримується депутатом, бізнесменом, довіреною особою кандидата,

який програв парі на останніх перегонах і прогнав коханку. Крім того, спонсор – один із головних партнерів у політиці та бізнесі сподвижника іще невдалішого пошукувача президентської булави.

До сих пір з'явилося кількадесят опозиційних випусків. Газета виходить щосуботи накладом пару тисяч примірників і, в принципі, за генеральну лінію має боротьбу з демократами. У той же час дописів, опонуючих обласним достойникам, не спостережено.

Яскравим прикладом зазначеного може бути останній номер, де більше двох сторінок (усіх чотири) відведено викривальній критиці всеукраїнського і обласного керівництва отих упосліджених демократів. Але при цьому обійдено мовчанкою фінгал, з яким приступив у понеділок до виснажливої праці один із того кола посадовців. Щоби на світанку повернутись від молодички додому з повним алібі, він підняв у три години ночі тривогу.

Силовики з спросоння не могли допетрати, де і на чим путі впало звалене бурею дерево. Мерія відмовчувалася – своїх пригод по горло. Міліція не прийшла – зв'язок "шото" розладнався. Дружина проковтнула алібі, як заспокійливу пігулку. І вдячно замість ранкової кави почастивала... якісним сімейним фінгалом. Альтернативні інформджерела стараються бетонувати узи Гіменея цілодобово без вихідних.

Анонімка 3 (Для телевізії)

Я зі свого боку засуджую спробу номенклатурного реваншу. Адже процес здійснюють управлінці старого поколю. Докази літньо-осінніх місяців переконливо засвідчують, що департизація є трагікомічним самогубством.

У красні літа побутова невлаштованість притуплює виділення адреналіну, виснажує творчі потяги на півдорозі. До унітаза.

Причини суїциду полягають у професійній нездарності, правовому нігілізмі та ідеологічній порожнечі провідників. Тут працює елементарна схема. Тіньовий світ пробує увійти в цивілізоване русло. З одного боку, тотально контролюються ділові порухи, а з другого – простенько й швиденько перекачуються бюджетні кошти у приватну комерцію.

Я сподіваюся, що найближчим часом станемо свідками чергового кадрового указу. Глава держави зреагує адекватно. Коментоване явище годиться винятково для політологічного спогаду. Не більше.

Анонімка 4 (Для радіо)

Ускладнена безвідповідальними діями окремих чиновників, політична ситуація в області потребує кардинальної розрядки. У зв'язку з цим періодично циркулюють чутки про кадрові зміни. Останнім часом об'єктом посиленних інсинуацій стало керівництво обласних демократів. Кого стосувалося, зрозумів, що не випадково.

У демократичній Україні крайовий осередок є найсильнішим і найкращим з усіх точок зору. Утримує провідні позиції завдяки цілеспрямованим наступальним підходам до "гарячих точок" рідного краю. Має дуже вагомий інтелектуальний потенціал, широку підтримку всіх зацікавлених верств. І серйозно непокоїть опонентів, що зазнали гучного фіаско. Їхні антидемократичні поривання нікого не приваблюють.

Спроби політичних аутсайдерів потягнути разом із собою на дно іще когось виглядають переконливо, але комічно. Цим людям не вдалося очорнити нашу партію. Явно не вистачає сил для психологічної дискредитації демократичних лідерів.

Політбюро підтверджує довіру демократично обраному керівництву. Першочергової уваги заслуговує план-

проспект реалізації завдань, спрямованих на відновлення фінансової стабільності, піднесення життєвого рівня, духовного розквіту населення.

Йдеться, ясна річ, не про Гватемалу і Гваделупу, а про нас, усіх краян.

**Анонімка 5
(Для міліції
та інших охоронців прав)**

Упродовж півтора місяця щодо мене на основній роботі, де працюю не один рік, здійснювався прямий та опосередкований морально-психологічний тиск. Зокрема, влітку начальник тричі настійливо пропонував перейти на чверть ставки. По-перше, у зв'язку з нестачею планових обсягів для повного навантаження, по-друге, з наміром "сховати" від недоброзичливців, які всерйоз занепокоєні моєю професійною та політичною діяльністю. Йому, бач, потрібно досягати якогось компромісу з обласною адміністрацією.

Після моєї категоричної відмови виявився надлишок виробничих навантажень на півтори ставки. На цьому справа не вичерпалася. Мотивуючи настирливістю профільного куратора галузі підготувати догану, той же начальник минулого і поточного тижня намагався кілька разів приступом взяти у мене пояснювальну записку з приводу спровокованої відсутності за своїм робочим столом, над яким в акурат від штори вода капає. Чого ж я мав перти на дощ із теплої хати? Кота з вулиці запустив, псові будку утеплить...

Є підстави вважати, що всякого роду регіональних провокацій та стихійних спроб морально-психологічного тиску в умовах антиконституційного розгулу ще буде достатньо. Тому настирливо прошу не відмовитись узяти мою сім'ю під політичний і правовий захист вищим керівництвом партії та народу. Назавжди!

ПРЕМІАЛЬНІ *

АЛЬКОВ ІМПЕРАТРИЦІ

Не доходив, не доспівав... Його любили домашні господарки, домашні робітниці, вдови і навіть одна жінка – зубний технік... У політиці часу завше обмаль. У всіх інших стільки ж. Скільки б міні- й мегазірок у кого не було на погонах і які б кому зірки на дарували під вибори. Зрештою, митарства входять у зарплату деміургів. Касир лизь-лизь пальчик – і розрахувався пачечкою. Або здійснив електронний платіж у Швейцарську Конфедерацію.

Три мужчини і три статевих акти... Ні, трудодень не проминув даремно для зв'язкової з громадськістю. Раз трапилась нагода до обіда, післяобіддя теж не стало пісним. Врешті, лиш на хвильку затрималась понадурочно і цей час, усупереч гороскопу, виявився не згаяним. На вечерю вірний альфонсик у запасі чекає за рогом. Заховався, щоб не кепкував простолод.

* Тим, хто читав-читав і дочитався.

Зберегти власне обличчя вдається нечасто. Легше сховатися за привабливою запозиченою личиною. Спершу думаєш: а дати б отому красеню дубця, та й уся любов! Дубців – ліс незайманий. Одначе рідко який не з двома кінцями. Хотілося б і щось від себе на тему всенародного кохання, та запідозрять у сексуальних домаганнях. Голодній команді голомозого покоління революційно-партизанського Нікарагуа доведеться жирувати з трьома вічно молодими "разведьонками" – мамою і доньками.

Продаються-перепродуються бородаті цитати патентованих класиків. Подеколи корисно робити дрібні помилки, аби уникати великих. Покаянна заява добровільного зречення депутатства шляхом компромісного перерахунку помилково неврахованих голосів оповита здоровим глуздом арифметичної вигоди.

Даремно шукали, щоби заплатити добрячий гріш комусь з оточення близьких порадишків. Самостійно запрограмувався: як тяжко будував, так і мало не надірвався, руйнуючи в азарті. Нерозмитнені опоненти реготали до агонії. І зекономили, і потішились. Золотими телятами голандського приплоду.

Колишній переміг теперішнього. Чи йому, нинішньому, хто зіллям поробив, чи відьма зла наворожила. Путь напростувалася спадна, укотиста, узвізна... Випогодилося. Суперник вивихнув ногу на рівному місці. 1:1. Граємо далі. Чемпіонат у розпалі. Вболіваємо за долю рідного краю знову, помолившись навколішки разом.

...А як він місив ретельно дорожню твань і вибивався із сил, аж на плакатах і фотороботах піт начебто проступав на галявині, де колись квітувало волосся! Очевидячки, не навсправжки ходив і співав, а для ока. Ото і мється виправдовувальна патока географічної другосортності: найсхідніші серед західних. У сусіда хата біла... Як тут не заляпати! І доручити потім оту хатинку викупити у дарунок дивакувальному лідеру провідної верстви локальних патріотів. Із телевізором на кишеньковій дистанційці та мобілкою у доважок.

Точить шашіль потаймир. Кристакрижом – сміло і впевнено зронить чи не всяк істинний закарпатець. Навпростець. Хоча на перший позір це здається несюжетним. Гуль не минути і одіж пірветься. До речі, трудність ще й у тому, що не кожний піаніст, який усіх обіграє шляхетно, поступиться чемно за скромний призовий фонд королю бензозаправки.

Вельможний сказ сновигає закамарками відреставрованих коридорів. Ціною сепаратних домовленостей поза системою можна перемагати, але на чужих полях пасуться тільки конокради. І проституйовані фани дешевих абортів. Чим непомірно шкодять здоров'ю земляків і землячок з Ямайки.

Запізнило усвідомлення змінити привладне животіння, причина імпотенції котрого у віковій та притлумленій морально-діловій репутації. Аксакали виборчих технологій у нас виживають і вижили, але, як не прикро, без своїх самиць й ареалів. То й не біда, що вони на силі підупали. Індійські йоги полагодять годинник перефіксацією стрілки з півшостої на дванадцятку. Тоті факіри і важче в повітря піднімають косим позирком краєчка ока.

Самодостатність – як цнота – втратив і отримав одкоша... Звідси і рівність гендерна. Добре відомо, що жінками не народжуються, ними стають дівчата на порі. Спасибі за одкровення літній француженці Симоні. Інколи дрібні помилки служать для того, щоб обминути великі... І все ж, приємно приходити до влади через альков імператриці. Без огляду на її вік. "З одного метра шовку можна пошити один білий прапор або сто таких трусиків, які носить вона", – повів, умліваючи, маститий мудрагель.

ЗМІСТ КОРОТКИЙ

Аналіз твору. Запросини. Дорогі шанувальники краси! _____	5
Народження героя. А а. Увіковічений спротив _____	8
В яслях. В в. Мрія про мікрофон _____	12
Перший клас. С с. Я не я _____	17
В учительській. D d. Людина сумнівних компромісів _____	20
Відшмагали ремінцем. Е е. Отамане, батьку наш! _____	23
Випускний. F f. Наказний гетьман _____	25
Геройські університети. G g. Рік окупації _____	29
На війні з алкоголем. Н н. Монетний двір _____	31
У рекрутах. І і. Аби з рук _____	34
Повноліття. J j. Маразм казарми _____	36
Старшинування. К к. Вікно _____	38
Дембель. L l. Вологі сіднички _____	41
Весілля. M m. Гарні гості _____	43
Диплом. N n. Таємнича душа _____	45
На виробництві. О о. Офіційна команда _____	47
У приймах. P p. Чорноробів забракло _____	50
Свій куток. Q q. Напередодні обміну _____	54
Законні діти. R r. На добраніч _____	56
Закордонне відрядження. S s. Неухильне зміцнення _____	59
Дисертація. T t. Магія правди _____	63
Підвищення. U u. Нафталін оптом _____	65
Рутинне ко[д]ло. V v. Земля горить _____	68
У санаторії. W w. На світ благословлялося _____	72
Подвиг. X x. Після кастрації _____	76
Вдихнув кисню востаннє. Y y. Дорожні знаки _____	79
Місце героя в історії. Z z. Співвітчизникам на пошану _____	82
Прихильна рецензія. Преміальні. Альков імператриці _____	91

Літературно-
публіцистичне видання

Роман ОФІЦІНСЬКИЙ

ЛОМИГОЛІВКА

Букварик

Редактор Андрій Ребрик
Художньо-технічна редакція Івана Ребрика

Підписано до друку 22.05.2015.
Формат 60x84/16. Гарнітура Century Gothic.
Папір офсетний. Друк офсетний. Облік.-вид. арк. 3,5.
Замовлення № 23.

МПП "Гражда"

Свідоцтво про державну реєстрацію видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції. Серія 3т № 22.
88000, м. Ужгород, вул. Орлина, 1, т./факс (0322) 61-51-81

Офіцинський Роман Андрійович

О 91 Ломиголівка: Букварик політичних іроній у поновленому жанрі квазіутопічного псевдороману із післясучасного узбіччя. – Ужгороди: Гражда, 2015. – 96 с.

ISBN 978-966-176-110-9

У букварику політичних іроній на дотик відчутне пошукування нових естетичних вимірів. Це блага спроба незухвалої та нементорської відповіді на сучасні морально-етичні запити діяльного громадянина дітородного віку, котрий пост'ядерний і безкольчужний патріотизм усмоктав із молоком Альма-матері. Літрами.

Зрештою, цей твір – про яскравий епізод того набутку, яким, сподіваємось, запам'ятаємося у вирі світової історії, у купелі доброчестя. Глуздом? Пораненим. Що одужує.

ББК 84(4УКР-43АК)